

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

DG Ruimtelijke Ordening
Directie Ruimtelijke Informatie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2026-0000043051

Datum 2 maart 2026
Betreft Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet vierde kwartaal
2025

In deze voortgangsbrief bied ik u een terugblik op het afgelopen kwartaal. In lijn met mijn voorgangers, sta ik eerst stil bij de huidige stand van zaken rond de verdere uitvoering van de Omgevingswet met de belangrijkste ontwikkelingen. Daarna sta ik stil bij een aantal overige ontwikkelingen die het afgelopen kwartaal hebben plaatsgevonden. In bijlage 1 vindt u vervolgens een tussentijdse cijfermatige stand van zaken over het vierde kwartaal van 2025. In deze bijlage vindt u ook de cijfers sinds de inwerkingtreding.

Deze voortgangsbrief betreft de laatste brief in de reeks van brieven die uw Kamer ieder kwartaal ontving over de voortgang van de uitvoering van de Omgevingswet. Met de ingerichte monitoring inmiddels in volle werking, is gebleken dat ieder kwartaal een voortgangsbrief opstellen niet meer hetzelfde effect heeft als voorheen en steeds minder van toegevoegde waarde is. Zoals mijn voorganger in de vorige voortgangsbrieven heeft aangekondigd, zal ik uw Kamer daarom vanaf 2026 in een lagere frequentie informeren over de uitvoering van de Omgevingswet.¹ Voorafgaand aan de start van ieder kalenderjaar ontvangt u een brief waarin vooral vooruitgekeken wordt naar belangrijke ontwikkelingen voor het komende jaar. Dit houdt in dat u de brief met vooruitblik op 2027 in het vierde kwartaal van 2026 ontvangt. Daarnaast blijft u halverwege ieder jaar de uitkomsten van de jaarlijkse Monitor Werking Omgevingswet ontvangen, waarin juist wordt gereflecteerd op het voorgaande jaar. Aanvullend hierop blijft u uiteraard ook de bevindingen van de onafhankelijke Evaluatiecommissie Omgevingswet ontvangen. Als er gedurende het jaar urgente ontwikkelingen zijn met betrekking tot de uitvoering van de Omgevingswet, dan zal ik u hierover uiteraard eerder (separaat) informeren.

Huidige fase

Net als in het derde kwartaal van 2025 lag ook in het laatste kwartaal van 2025 de focus voor een belangrijk deel op:

- het functioneren van de planketen, met extra aandacht voor:
 - het kunnen en leren werken in de planketen via het hoofdspoor (STOP/TPOD)²;
 - het uitfaseren van de Tijdelijke alternatieve maatregelen (hierna: TAM) per 1 januari 2026;

¹ *Kamerstukken I 2025/26*, 33 118/34 986, GU, p. 10 & *Kamerstukken II 2025/26*, 33 118, nr. 307, p. 10, *Kamerstukken I 2024/25*, 33 118/34 986, GP, p. 6 & *Kamerstukken II 2024/25*, 33 118, nr. 301, p. 6.

² Standaard officiële publicaties en Toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten(STOP/TPOD)

- het (verder) benutten van de mogelijkheden die de (kern)instrumenten hebben onder de Omgevingswet;
- de voorbereiding op de gefaseerde implementatie van STOP 1.4.

Ik neem uw Kamer graag mee in de voortgang en laatste stand van zaken van/met betrekking tot deze onderwerpen. Onderwerpen die onderling met elkaar samenhangen en gericht zijn op het werken met de (kern)instrumenten via het hoofdspoor en volgens de bedoeling van de Omgevingswet.

Het functioneren van de planketen

In lijn met de vorige voortgangsbrief³ neemt het kennisniveau onder de bevoegde gezagen ten aanzien van het werken met de (kern)instrumenten in de planketen over de volle breedte steeds meer toe. Bevoegde gezagen hebben wederom, allemaal in hun eigen tempo, goede stappen gezet in hun eigen transitie- en veranderopgave. Vanzelfsprekend blijven daarbij verschillen te zien in de manier waarop de opgave wordt doorlopen en waar de focus ligt. Het toenemende kennisniveau vertaalt zich ook in een toename van de toepassing van het hoofdspoor bij veel van de (kern)instrumenten het afgelopen kwartaal (zie bijlage 1). Steeds meer unieke bevoegde gezagen kunnen en hebben inmiddels één of meerdere procedures via het hoofdspoor doorlopen.

Tegelijkertijd laten de cijfers over het vierde kwartaal van 2025 zien dat er door gemeenten bij het werken aan omgevingsplanwijzigingen nog veel gebruik gemaakt werd van de TAM. Deze piek in het gebruik van TAM-IMRO bij ontwerp-omgevingsplanwijzigingen (zie bijlage 1) is niet onverwacht. Met het oog op het definitief uitfasen van de TAM per 1 januari 2026 en de mogelijkheid om procedures waarvan het ontwerp vóór 1 januari 2026 ter inzage is gelegd, na 1 januari 2026 nog af te ronden met TAM-IMRO⁴, was een dergelijke piek te verwachten. Deze situatie is vergelijkbaar met de piek van ontwerpbestemmingsplannen richting de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Inmiddels zijn alle gemeenten wel in staat om in technische zin te werken via het hoofdspoor (STOP 1.3-standaard). Daarmee zijn de TAM overbodig geworden. Dit laat onverlet dat er nog functionaliteiten in ontwikkeling zijn voor de gehele DSO-keten. Het ontbreken van bepaalde functionaliteiten, waaronder het parallel kunnen publiceren van omgevingsplanwijzigingen als onderdeel van de STOP 1.4-standaard, vormt echter geen (technische) belemmering om te kunnen werken via het hoofdspoor met de STOP 1.3-standaard.⁵ Werkende techniek alleen is echter niet voldoende. Gemeenten dienen ook over voldoende kennis te beschikken; kennis over enerzijds het (kunnen) werken met de nieuwe techniek (DSO) en anderzijds kennis over de Omgevingswet.⁶ Omdat vanaf 1 januari 2026 alle bevoegde gezagen geen gebruik meer kunnen maken van de TAM bij nieuwe procedures en vanaf nu allemaal het hoofdspoor moeten gebruiken, was een groot deel van de uitvoeringsondersteuning het afgelopen kwartaal gericht op het vergroten van deze kennis. De inzet van de ondersteuning was om alle gemeenten tijdig in staat te stellen om te kunnen werken via het hoofdspoor. De uitvoeringsondersteuning richtte zich specifiek op gemeenten, omdat alle

³ *Kamerstukken I 2025/26*, 33 118/34 986, GU, p. 2 & *Kamerstukken II 2025/26*, 33 118, nr. 307, p. 2.

⁴ Artikel 11.1, derde lid Besluit elektronische publicaties

⁵ [Rapportage Interbestuurlijke Ketentesten \(IKT\) PI-35](#)

⁶ *Kamerstukken I 2024/25*, 33 118/34 986, GP, p. 4-5 & *Kamerstukken II 2024/25*, 33 118, nr. 301, p. 4-5.

provincies, waterschappen en rijkspartijen al geruime tijd volledig via het hoofdspoor kunnen werken en dat ook in bijna alle gevallen doen. Gelet op het feit dat de TAM per 1 januari 2026 definitief zijn uitgefaseerd, beschouw ik alle toezeggingen aangaande de TAM als voldaan.⁷

Hoewel het aantal vragen van gemeenten over het uitfasen van de TAM dat is binnengekomen bij de VNG en het IPLO beperkt is gebleven, is het mogelijk dat gemeenten de komende periode toch extra vragen hebben over het werken via het hoofdspoor. Om gemeenten waar nodig te ondersteunen bij het werken via het hoofdspoor bij omgevingsplanwijzigingen blijft vanuit de uitvoeringsondersteuning, in samenwerking met de VNG, ondersteuning beschikbaar. De komende periode worden net als in 2025 door de VNG, in samenwerking met mijn ministerie, verschillende netwerksessies georganiseerd waarin de aandacht ligt op het werken aan het omgevingsplan via het hoofdspoor. Ook (stedenbouwkundige)adviesbureaus zijn welkom bij deze sessies. Daarnaast worden de regionale werkplaatsen 'Gebiedsontwikkeling in STOP/TPOD' in de eerste helft van 2026 voortgezet.

Naast de specifieke uitvoeringsondersteuning, gericht op het werken aan omgevingsplanwijzigingen via het hoofdspoor, blijf ik samen met de (inter)bestuurlijke partijen ook op overige onderdelen uitvoeringsondersteuning bieden aan de bevoegde gezagen, en loopt in ieder geval conform de toezegging nog drie jaar door.⁸ Ondersteuning die erop gericht is om de bevoegde gezagen op weg én verder te helpen in het doorlopen van hun eigen transitie- en veranderopgave. Daarbij ligt de focus op het zo optimaal mogelijk benutten van de (kern)instrumenten en de kansen die de Omgevingswet biedt. De ondersteuning op dit gebied vanuit de VNG vindt in toenemende mate plaats in regionale trajecten, zoals SPRONG.⁹ Daarnaast worden de veldlabs van Geonovum over het annoteren van activiteiten gecontinueerd in 2026. Deze veldlabs dragen bij aan het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket. Daarbij merk ik dat er vanuit de uitvoeringspraktijk veel waardering is voor de ondersteuning die wordt geboden, waarbij met name de combinatie van theorie en praktijk als positief wordt ervaren.

Naast het bieden van uitvoeringsondersteuning helpt ook de toenemende ervaring met het gebruik van de kerninstrumenten en het onderling delen van deze ervaringen. Kennis en ervaringen die worden gedeeld in (regionale) sessies, dan wel online via de DSO-community¹⁰ of op andere wijze. Via de DSO-community worden bijvoorbeeld ook best practices beschikbaar gesteld. Dit alles maakt dat de kennis over en ervaring met het werken met de Omgevingswet en volgens de bedoeling van de wet stap voor stap toeneemt. Dit stemt mij positief over het vervolg in 2026 en verder, waarin bevoegde gezagen verder aan de slag gaan met het toepassen van de (kern)instrumenten van de Omgevingswet. De (inter)bestuurlijke partijen en ik moedigen dit aan en blijven de komende periode ondersteunen.¹¹

⁷ T03557 & T03746

⁸ T02855

⁹ [SPRONG: regionaal samenwerken aan omgevingsplannen | VNG](#)

¹⁰ [DSO-community | Informatiepunt Leefomgeving](#)

¹¹ T02855

Roadmap en gefaseerde implementatie van STOP 1.4-standaard

In de vorige brief is genoemd dat, voor een duurzaam gebruik van het hoofdspoor, het op een verantwoorde, doch zo snel mogelijke wijze het implementeren van de nieuwe STOP 1.4-standaard van belang is. Deze standaard bevat verschillende complexe mutatiescenario's, zoals het parallel kunnen publiceren van omgevingsplanwijzigingen door gemeenten in de planketen. Bevoegde gezagen hebben de nieuwe STOP 1.4-standaard nodig voor het volledig parallel kunnen werken in de planketen. Het implementeren van de verschillende mutatiescenario's in de STOP 1.4-standaard gebeurt, zoals eerder al is gemeld, stapsgewijs op basis van een interbestuurlijke roadmap.¹² Het afgelopen kwartaal is deze roadmap interbestuurlijk besproken en vastgesteld. Aan de hand van deze roadmap is begin 2026 gestart met de gefaseerde implementatie van de STOP 1.4-standaard. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling van de laatste functionaliteiten die behoren tot het interbestuurlijke afgesproken basisniveau voor het DSO-LV (afbouw).¹³ Tegelijkertijd is de ontwikkeling van STOP 1.5-standaard in gang gezet om de functionaliteit van omgevingsdocumenten verder te verbeteren. De gehele implementatie van de STOP 1.4 en STOP 1.5-standaarden is uiterlijk in 2028 voorzien.

Overige ontwikkelingen vierde kwartaal 2025

Naast voorgaande ontwikkelingen neem ik uw Kamer mee in de laatste stand van zaken over:

- de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket;
- ontwikkelingen in het DSO;
- financiën;
- motie Nooren c.s.;
- wetgeving; en
- monitoring en evaluatie.

De gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket

Het afgelopen kwartaal is verder gewerkt aan het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket. In dit kader zijn in het Omgevingsloket weer verschillende technische en inhoudelijke verbeteringen doorgevoerd. Vanuit de opzet van het Omgevingsloket raakt de ontwikkeling aan de grenzen van wat technisch mogelijk is. De meeste technische oplossingen zijn onderliggend al doorgevoerd en beginnen zich te tonen in functionaliteiten waar burgers en bedrijven gebruik van maken. De grootste verbeteringen zitten in de hoek van de inhoudelijke informatie die alle overheden gezamenlijk via het DSO ontsluiten.

In dit kader wordt doorgewerkt aan meer specifieke landingspagina's in het Omgevingsloket. Dit zijn pagina's waar specifieke doelgroepen de voor hen van belang zijnde informatie gemakkelijk kunnen raadplegen. Met de komst van de landingspagina's is het voor bevoegde gezagen mogelijk om bijvoorbeeld themagericht hun website in te richten en rechtstreeks naar de

¹² Kamerstukken I 2025/26, 33 118/34 986, GU, p. 3 & Kamerstukken II 2025/26, 33 118, nr. 3.

¹³ Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GJ, p. 5-6 & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 292, p. 5-6.

Omgevingsloketfunctionaliteiten te gaan. Om te achterhalen welke (informatie)behoefte leeft bij de verschillende doelgroepen worden onder andere gebruikerstesten uitgevoerd en vindt constructief overleg plaats met verschillende brancheorganisaties en -verenigingen. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een specifieke landingspagina voor het bedrijfsleven. Deze landingspagina is met name bedoeld voor nieuwe gebruikers van het Omgevingsloket. Het doel hiervan is om ondernemers beter te begeleiden bij hun eerste gebruikerservaringen. De verwachting is dat deze pagina's in het eerste kwartaal van 2026 operationeel zijn. Parallel hieraan worden in thematische werkgroepen specifieke verbeterpunten verder uitgewerkt, zoals op het gebied van brandveilig gebruik en bodemactiviteiten.

Uit de eerder genoemde gebruikerstesten blijkt onder andere dat burgers en bedrijven behoefte hebben aan zekerheid of iets wel of niet mag. Hoe concreter een bevoegd gezag definieert voor wie en waar een regel of een norm bedoeld is, hoe beter het Omgevingsloket hierover uitsluitel kan geven. Dit levert voordelen op voor initiatiefnemers én voor het bevoegd gezag zelf. Met name voor gemeenten kan dit bijdragen aan snellere afhandeling van vergunningaanvragen met minder capaciteit. Om dit te bewerkstelligen blijft het onverminderd van belang dat alle bevoegde gezagen hun (juridische) regels goed toepasbaar maken en hun omgevingsdocumenten annoteren. Het stelsel aanvullen met de juiste content is cruciaal voor de werking van het stelsel. Ik zie dat het aantal regelanalisten stijgt en ook het kennisniveau over regelbeheer en de noodzaak van goed annoteren toeneemt. Niettemin blijf ik alle bevoegde gezagen oproepen om hierop in te zetten. Ook blijf ik de bevoegde gezagen hierin, samen met de (inter)bestuurlijke partijen, ondersteunen.

Naast de eerder al aangehaalde veldlabs, georganiseerd door Geonovum, werpen inmiddels ook de annotatierichtlijn en de werkwijzer toepasbare regels hun vruchten af.¹⁴ Beide worden steeds vaker toegepast. Daarnaast zijn door het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) twee 'vodcast' (video+podcast) opgeleverd over toepasbare regels¹⁵ en volgen er komend jaar meer. Deze vodcasts nodigen regelanalisten, juristen en beleidsmakers uit om vanuit de wereld van burgers en bedrijven te denken en geven uitleg hoe zij goede en begrijpelijke toepasbare regels kunnen opstellen. Toepasbare regels – die door TR-experts vanuit mijn ministerie en een aantal betrokken (inter)bestuurlijke partijen – worden geëvalueerd, waarbij gekeken wordt of de juiste koppelingen worden gelegd tussen werkzaamheden (die gebruikt worden bij de Vergunningcheck) en (juridische) activiteiten. Deze uitkomsten vormen vervolgens weer waardevolle input voor de uitvoeringsondersteuning, maar ook voor beleidsmakers die zo beter zicht krijgen op de werking van hun beleid. Tot slot kunnen bevoegde gezagen gebruik maken van een digitaal inloopspreekuur voor vragen over toepasbare regels en worden ook in dit kader de best practices en opgedane ervaringen gedeeld via de DSO-community.

Tegelijkertijd blijf ik alle bevoegde gezagen aanmoedigen om ook met hun eigen websites, waar nodig, aan de slag te gaan. De klantreis van een gebruiker en

¹⁴ Kamerstukken I 2024/25, 33 118/34 986, GP, p. 7 & Kamerstukken II 2024/25, 33 118, nr. 301, p. 7.

¹⁵ [Vodcast toepasbare regels: 'Slim uitvragen, betere check' | Informatiepunt Leefomgeving](#)

daarmee ook de gebruikerservaring start immers vaak op de website van een bevoegd gezag, waarna de gebruiker vervolgens in het Omgevingsloket terecht komt. Beide, de website van het bevoegd gezag en het Omgevingsloket, zijn dan ook van invloed op de algehele gebruikerservaring van een gebruiker en de één loket gedachte.

Ontwikkelingen in het DSO

Actualisatie Visie op het DSO

De huidige interbestuurlijke visie 'Digitaal Stelsel Omgevingswet 2024' is onderdeel van een aantal sturingsdocumenten die richting geven aan de afbouw, doorontwikkeling en uitbouw van het DSO.¹⁶ De huidige visie op het DSO heeft hieraan in de afgelopen jaren dan ook een belangrijke bijdrage geleverd. Desondanks ben ik - samen met de interbestuurlijke partijen - van mening dat de huidige visie aan een actualisatie toe is. Hiervoor is een aantal redenen aan te voeren: de door alle betrokkenen opgedane kennis en ervaring in het werken met het DSO sinds de inwerkingtreding, nieuwe technologische ontwikkelingen en de ontwikkelingen binnen de e-overheid (waaronder AI en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS)¹⁷). In afstemming met de interbestuurlijke partners is dan ook het afgelopen kwartaal gestart met de actualisatie van de huidige visie. Bij de actualisatie worden diverse stakeholders - binnen en buiten het DSO - gevraagd om hun inzichten, wensen en belangen in te brengen. Op basis van al deze input werk ik met de betrokken partijen toe naar een (geactualiseerde) toekomstbestendige visie voor het DSO. Op basis van de huidige planning verwacht ik deze - interbestuurlijk afgestemde - nieuwe toekomstbestendige visie voor de zomer met uw Kamer te kunnen delen. Indien de nieuwe visie aanleiding geeft tot mogelijke wijzigingen in de - interbestuurlijk afgestemde - Uitbouwagenda DSO-LV, zal ik uw Kamer hierover informeren.

Integraal testbeleid DSO

Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van het DSO te blijven waarborgen worden continu testen uitgevoerd. Zowel op de landelijke voorziening van het DSO, de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar (LVBB) stellen, als op het decentrale deel van het DSO (door bevoegde gezagen en haar softwareleveranciers). Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van dit stelsel als geheel te blijven waarborgen, zijn de integrale testactiviteiten recent vastgelegd in het 'Integraal testbeleid DSO'.¹⁸ Dit beleid beschrijft hoe alle betrokken partijen de komende jaren blijven samenwerken om het DSO continu te testen en te verbeteren.

Financiën

In november is de begroting voor beheer en doorontwikkeling van de DSO-LV voor het jaar 2026 door de interbestuurlijke partners goedgekeurd, binnen de daarvoor beschikbare interbestuurlijke middelen. Dit betekent dat de beheerpartijen voor de start van het boekjaar een definitieve opdrachtverstrekking hebben ontvangen. Onderdeel van deze begroting is ook een meerjarenbeheerperspectief tot en met 2030 waarin onder andere rekening wordt gehouden met de beheerlast van nog te

¹⁶ [Visie, globaal programma van eisen en doelarchitectuur DSO | Informatiepunt Leefomgeving](#)

¹⁷ [De Nationale Digitaliseringsstrategie | Rijksoverheid.nl](#)

¹⁸ [Integraal testbeleid DSO | Informatiepunt Leefomgeving](#)

ontwikkelen functionaliteiten, life-cycle management en eventuele op te vangen tegenvallers. Dit perspectief laat zien dat de kosten voor beheer en doorontwikkeling van de DSO-LV naar verwachting in balans zijn met de beschikbare middelen, bij ongewijzigde omstandigheden. Daarbij is de verwachting dat dit meerjarenbeheerperspectief de beheerpartijen voldoende zekerheid geeft om het beheer de komende jaren gedegen en stabiel uit te voeren. Met dit meerjarenperspectief is ook invulling gegeven aan de laatste openstaande punten van de motie Kluit c.s.¹⁹, respectievelijk de toezegging rondom de financiële afspraken ten aanzien van het beheer en onderhoud van het DSO²⁰, welke ik dan ook beide als uitgevoerd/voldaan beschouw. Daarnaast zijn er in de voorjaarnota 2025²¹ middelen gereserveerd voor de ontwikkeling van de DSO-LV en de LVBB, passende bij de eerder genoemde roadmap voor de implementatie van de nieuwe STOP-standaard(en).

Motie Nooren c.s.

Uit openbare data blijkt dat op dit moment ruim 90% van de gemeenten beschikt over een vorm van participatiebeleid, zoals visiedocumenten, nota's of verordeningen. Een klein deel maakt nog gebruik van een (verouderde) inspraakverordening en een deel is bezig met het op- en vaststellen van dergelijk participatiebeleid. Deze ontwikkeling toont aan dat participatie steeds meer en structureel is, dan wel wordt verankerd door gemeenten, waarmee ik de motie Nooren c.s.²² als uitgevoerd beschouw.

Wetgeving

Vanuit de beleidsverantwoordelijkheid van verschillende bewindspersonen zijn in 2025 in totaal 38 wijzigingen van het stelsel bekendgemaakt (3 wetswijzigingen, 14 AMvB-wijzigingen en 21 wijzigingen van de Omgevingsregeling). Sommige wijzigingen implementeren Europees recht en bij een aantal gaat het om technische aanpassingen, zoals een verzamelwet. Die aantallen vertonen een lichte toename ten opzichte van de wijzigingen die werden gepubliceerd in de jaren voor de inwerkingtreding van het stelsel en het eerste jaar van inwerkingtreding (2022: 25, 2023: 33, 2024: 27). Het gaat vooral om een toename in losse wijzigingen van de Omgevingsregeling. Daarnaast is in het afgelopen jaar een zogenaamde stelselcheck uitgevoerd op 56 wijzigingen van het stelsel die in voorbereiding of in consultatie waren. Die tussenstap vormt een waarborg van de uitgangspunten en de wetgevingskwaliteit voor regelgevingsvoornemens van het Rijk die betrekking hebben op het stelsel van de Omgevingswet, ook als die worden getrokken door andere ministeries. De regeringscommissaris Omgevingswet heeft het afgelopen jaar een tweede advies gegeven. Dat ging over de consultatieversie van het voorstel van de Wet op de defensiegereedheid. Het advies is na de aanbieding van het voorstel voor advisering aan de Raad van State gepubliceerd.²³

Monitoring en evaluatie Omgevingswet

¹⁹ *Kamerstukken I 2022/23*, 33 118/34 986, EY.

²⁰ T03130

²¹ *Kamerstukken II 2024/25*, 36 725, nr. 1, p. 206-207.

²² *Kamerstukken I 2019/20*, 34 986, AA.

²³ [Advies over consultatieversie voorstel Wet op de defensiegereedheid | Rijksoverheid.nl](#)

Datum

Onze referentie
2026-0000043051

In 2026 kan uw Kamer vanuit de ingerichte monitoring en evaluatie de volgende informatie ten aanzien van de Omgevingswet verwachten:

- het tweede reflectierapport van de onafhankelijke Evaluatiecommissie Omgevingswet over 2025;
- de (jaarlijkse) rapportage over 2025 vanuit de Monitor Werking Omgevingswet; en
- de eerste integrale financiële monitoringrapportage vanuit de ingerichte financiële monitoring Omgevingswet (inclusief Wkb).

Invoeringstoets Omgevingswet

Naast bovenstaande rapportages wordt op dit moment hard gewerkt aan de invoeringstoets Omgevingswet. Deze toets is bedoeld om vroegtijdig inzicht te krijgen in eventuele knelpunten en onbedoelde effecten. In de vorige voortgangsbrief is uw Kamer geïnformeerd dat de resultaten hopelijk in het eerste kwartaal van 2026 konden worden gepubliceerd. De uitvoering van de invoeringstoets blijkt echter complexer dan aanvankelijk voorzien. Dit maakt dat meer tijd nodig is voor een zorgvuldige afronding. De resultaten zullen daarom naar verwachting pas rond de zomer gereed zijn en met uw Kamer worden gedeeld.

Tot slot

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is een mooie slag gemaakt in de vereenvoudiging van het Omgevingsrecht. Zowel gemeenten, waterschappen, provincies, rijkspartijen als ketenpartners zetten goede stappen in hun eigen transitie- en veranderopgave. Het kennisniveau neemt verder toe, als ook het gebruik van de (kern)instrumenten. Ik kijk met vertrouwen naar het vervolg in 2026 en verder waarin ik de bevoegde gezagen, samen met de (inter)bestuurlijke partijen, blijf aanmoedigen en ondersteunen. Ondersteuning die erop gericht is om de bevoegde gezagen op weg én verder te helpen in het doorlopen van hun eigen transitie- en veranderopgave. Met de focus op het zo optimaal mogelijk benutten van de (kern)instrumenten en de kansen die de Omgevingswet biedt.

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

E. Boekholt-O'Sullivan

Bijlage 1: Cijfermatige stand van zaken uitvoering Omgevingswet tot en met Q4 2025

deze bijlage hoort bij de Voortgangsbrief Omgevingswet Q4 2025

**In deze bijlage vindt u
achtereenvolgens de
belangrijkste kerncijfers met
betrekking tot:**

1. De planketen
2. De VTH-keten
3. De stabiliteit, werking
en gebruik DSO-LV
4. IPLO

De planketen

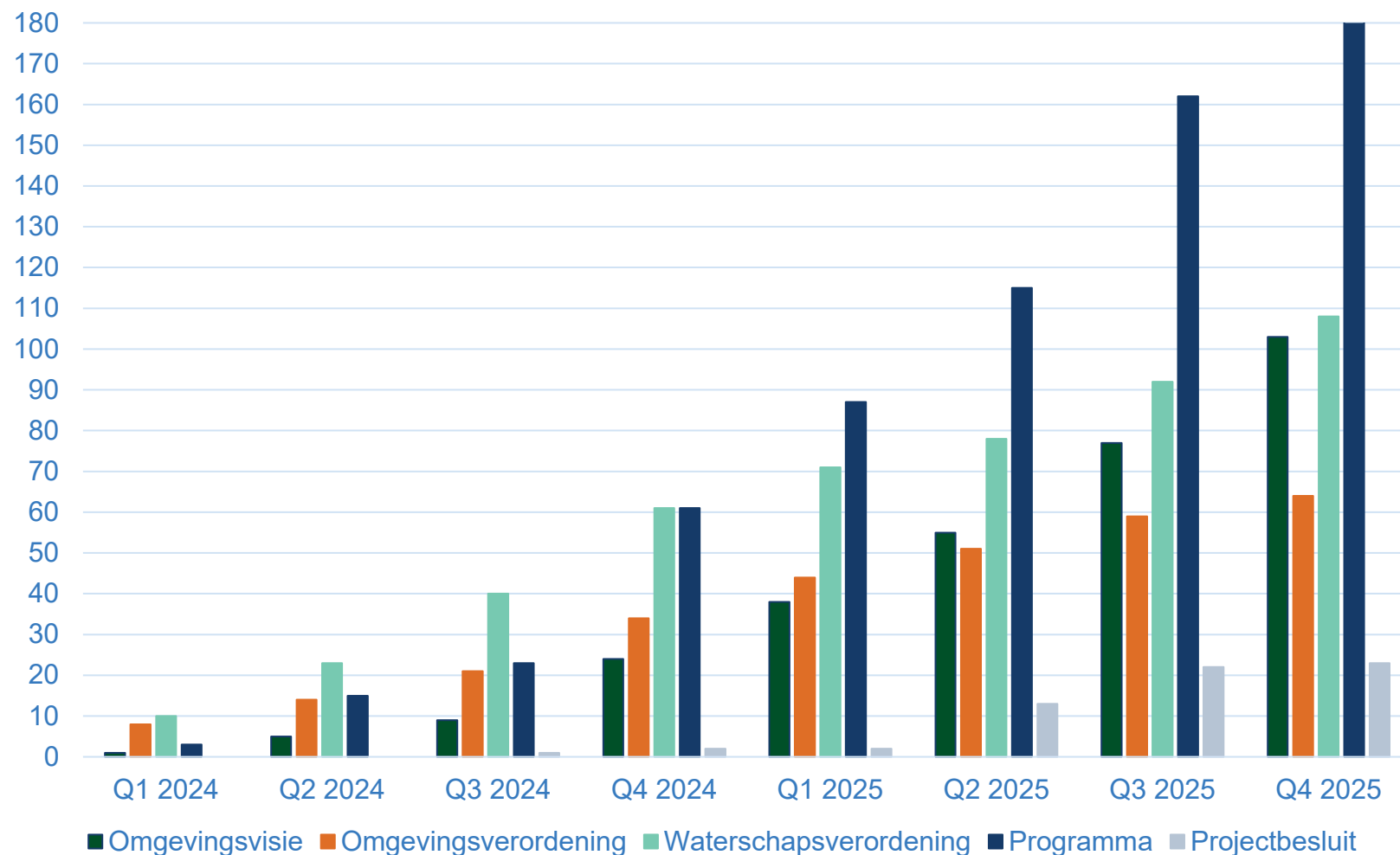
Op de pagina's 4 t/m 9 vindt u de belangrijkste kerncijfers met betrekking tot het gebruik en de inzet van de verschillende kerninstrumenten in de planketen. De volgende cijfers zijn weergegeven:

- Omgevingsvisie (ontwerp en definitieve versies)
- Omgevingsverordening (ontwerp en definitieve versies)
- Waterschapsverordening (ontwerp en definitieve versies)
- Programma's (ontwerp en definitieve versies)
- Projectbesluiten (ontwerp en definitieve versies)
- Omgevingsplan (ontwerp en definitieve versies incl. uitsplitsing hoofdspoor: STOP/TPOD en Tijdelijke Alternatieve Maatregelen: TAM-IMRO)

Waar noodzakelijk, dan wel relevant, zijn de cijfers voorzien van een nadere (beknopte) duiding.

NB: In een aantal gevallen zijn ook gemiddelde(n) berekend en zichtbaar gemaakt. Het gemiddelde is daarbij telkens per kwartaal berekend tot en met dat kwartaal. Het gemiddelde in Q2 2024 is derhalve de som van Q1'24 + Q2'24 / 2, terwijl het gemiddelde in Q4'25 de som is van Q1'24 t/m Q4'25 / 8. Het gemiddelde beweegt daarmee telkens mee.

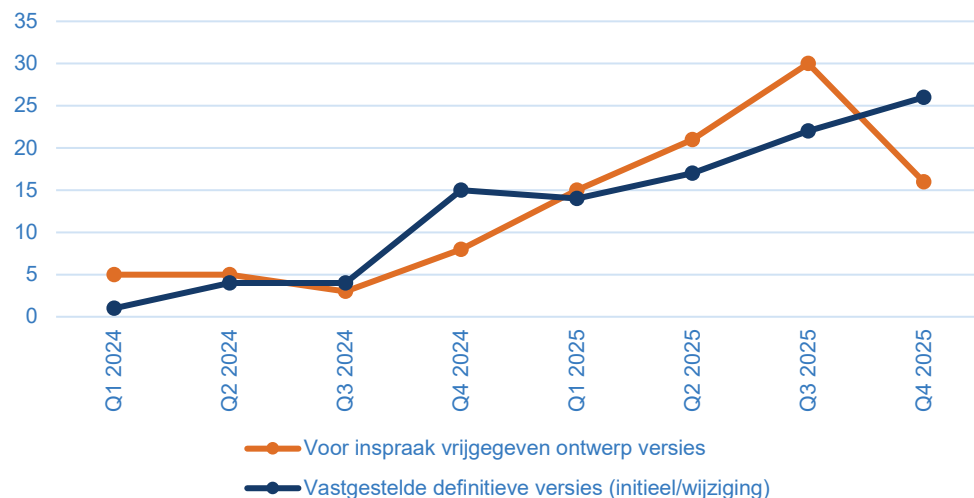
Totaal aantal definitief vastgestelde versies (initieel/wijziging) per instrument sinds inwerkingtreding (1 januari 2024)

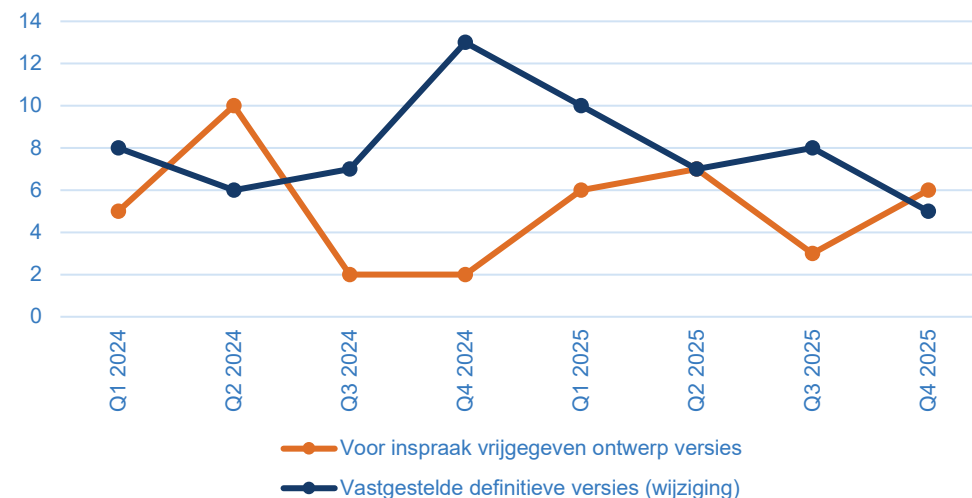
In de grafiek op deze pagina ziet u de cijfers m.b.t. het totaal aantal vastgestelde (initieel/wijziging) omgevingsvisies, omgevings- en waterschapsverordeningen, programma's en projectbesluiten sinds inwerkingtreding. Daarbij is – in tegenstelling tot bij het omgevingsplan (pg. 7 t/m 9) – geen onderscheid gemaakt tussen de toepassing van het hoofdspoor (STOP-TPOD) en de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM-IMRO).

De TAM worden bij de toepassing van deze vijf instrumenten geheel niet tot slechts zeer beperkt toegepast. V.w.b. de instrumenten omgevingsvisie, waterschapsverordening en programma geldt dat in alle gevallen het hoofdspoor is toegepast. Bij het instrument omgevingsverordening is in totaal bij 13,6% van de gevallen (8 keer) de desbetreffende TAM is toegepast. Bij het instrument Projectbesluit geldt dat in totaal bij 18,2% van de gevallen (4 keer) de desbetreffende TAM is toegepast.

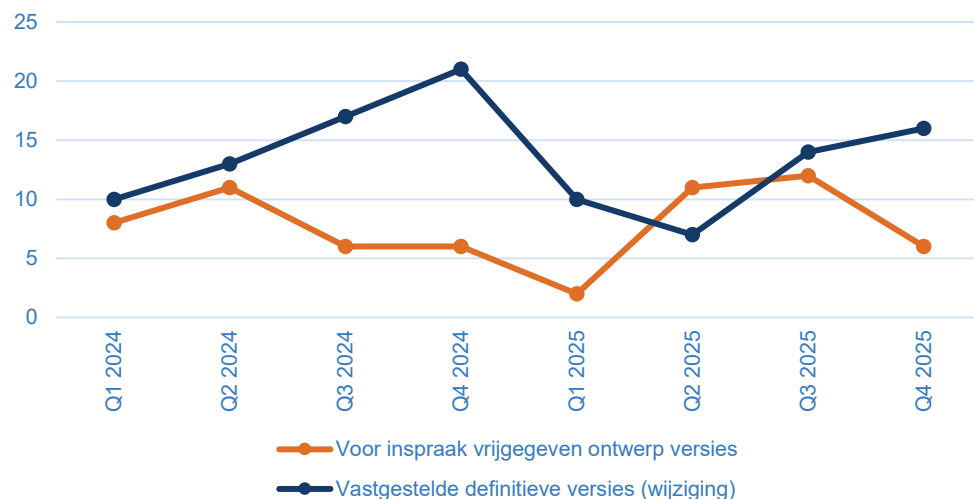
Aantal omgevingsvisies per kwartaal

Aantal omgevingsverordeningen per kwartaal

Aantal waterschapsverordeningen per kwartaal

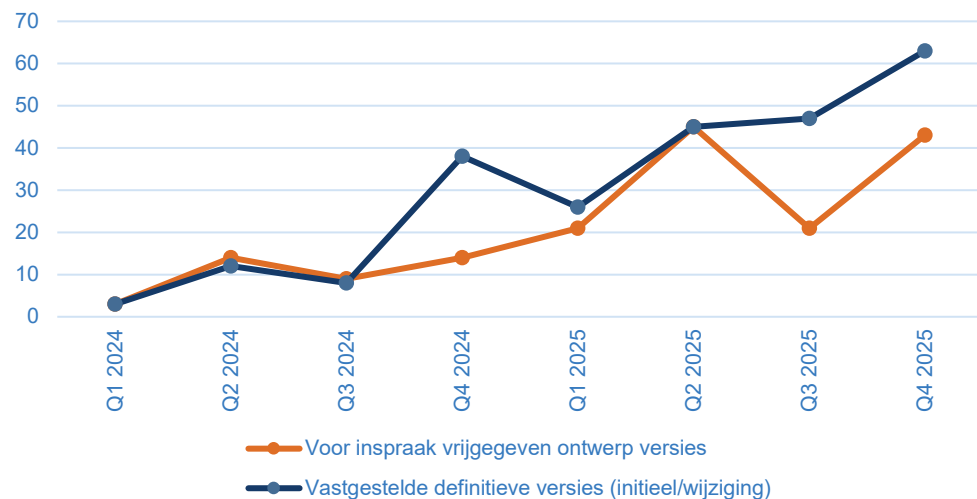
T.a.v. de omgevingsvisie (N=355/376)* is sinds de inwerkingtreding een stijgende lijn te zien in het aantal vastgestelde omgevingsvisies. Daarnaast blijkt uit het aantal ontwerpen dat is vrijgegeven in de laatste kwartalen dat er de komende maanden nog meer definitieve (initieel of wijzigingen) omgevingsvisies zullen volgen. *NB: in alle gevallen is het hoofdspoor toegepast.*

**het opstellen van een omgevingsvisie is verplicht voor Rijk, provincies en gemeenten (N=355) en voor waterschappen (N=21) is het opstellen van een 'watervisie' vrijwillig.*

T.a.v. de omgevingsverordening (N=12) geldt dat alle provincies voor inwerkingtreding beschikten over een (initieële) omgevingsverordening. De cijfers vanaf Q1 2024 betreffen dan ook wijzigingen van omgevingsverordeningen. Inmiddels zijn er 64 wijzigingen vastgesteld, wat neerkomt op gemiddeld 5 per provincie. Het feit dat er meer wijzigingen zijn vastgesteld t.o.v. vrijgegeven ontwerpen kan verklaard worden doordat veel wijzigingen reeds voor inwerkingtreding al in procedure (voorbereiding) waren.

T.a.v. de waterschapsverordening (N=21) geldt dat alle waterschappen voor inwerkingtreding beschikten over een (initieële) waterschapsverordening. De cijfers vanaf Q1 2024 betreffen dan ook wijzigingen van waterschapsverordeningen. Inmiddels zijn er 108 wijzigingen vastgesteld, wat neerkomt op gemiddeld ruim 4 per waterschap. Het feit dat er meer wijzigingen zijn vastgesteld t.o.v. vrijgegeven kan verklaard worden doordat veel wijzigingen reeds voor inwerkingtreding al in procedure (voorbereiding) waren. *NB: in alle gevallen is het hoofdspoor toegepast door de waterschappen.*

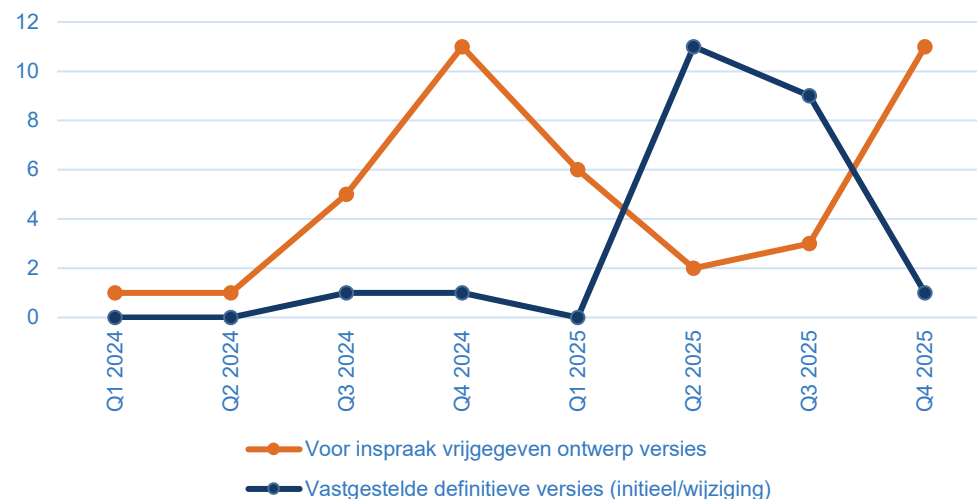
Programma's (per kwartaal)

T.a.v. het programma* is sinds de inwerkingtreding over het algemeen een stijgende lijn te zien in het aantal ontwerp versies en definitief vastgestelde programma's. Vanaf Q3 2024 is met name een toename zichtbaar. Dit is te verklaren doordat het instrument programma nieuw is en bevoegde gezagen tijd nodig hebben om dit instrument toe te passen. Inmiddels zijn er in totaal 225 definitieve programma's vastgesteld. *NB: in alle gevallen is het hoofdspoor toegepast.*

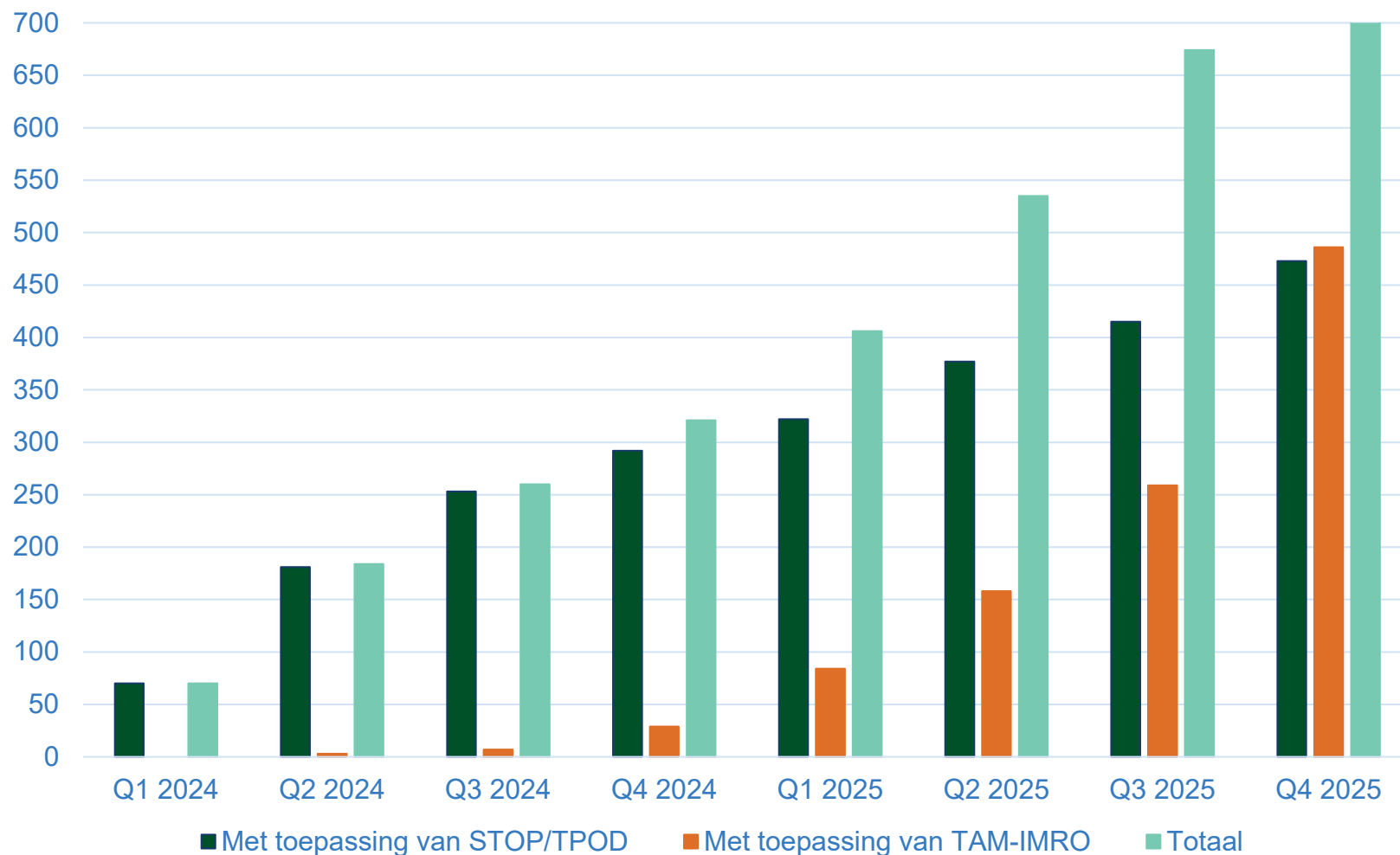
**het opstellen van een programma is niet in alle gevallen verplicht voor Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten.*

Projectbesluit (per kwartaal)

T.a.v. het projectbesluit geldt dat dit instrument, zoals verwacht, relatief beperkt wordt toegepast. Enerzijds wordt dit verklaard doordat het instrument alleen geldt voor het Rijk, provincies en waterschappen. Anderzijds wordt dit verklaard doordat het instrument alleen wordt toegepast bij complexe projecten. In Q4 2025 is, net als in Q4 2024 een piek zichtbaar aantal voor inspraak vrijgegeven ontwerp versies. Naar verwachting zullen deze in Q3 2026 definitief worden vastgesteld.

Aantal definitief vastgestelde versies (initieel/wijziging) m.b.t. het omgevingsplan sinds inwerkingtreding (1 januari 2024)

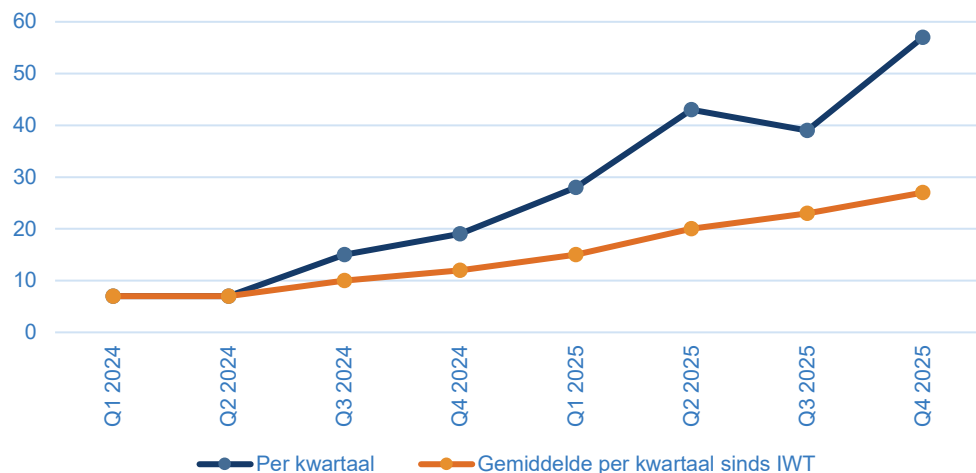

In de grafiek op deze pagina ziet u de cijfers m.b.t. het totaal aantal vastgestelde – wijzigingen van – omgevingsplannen sinds inwerkingtreding (N=342). Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de toepassing van het hoofdspoor (STOP-TPOD) en de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM-IMRO).

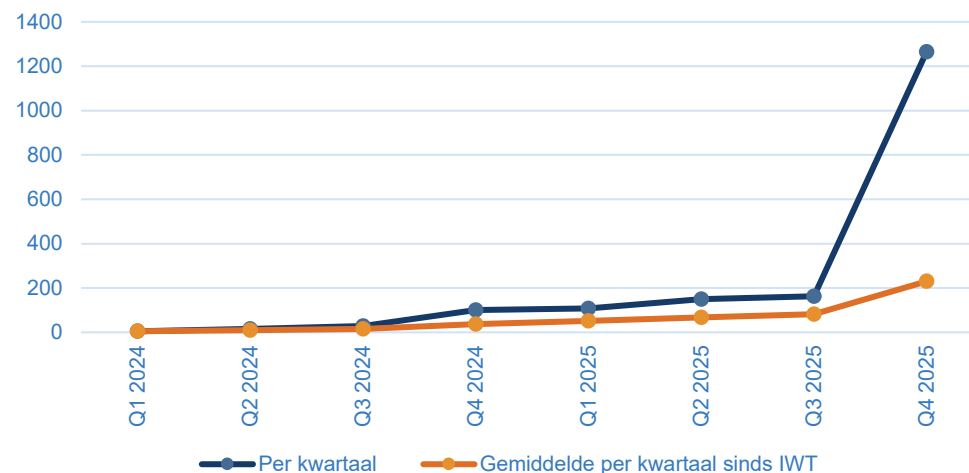
De relatief grote verschillen tussen de toepassing van STOP/TPOD en TAM-IMRO in de eerste drie kwartalen van 2024 wordt grotendeels verklaard doordat gemeenten eerst de bruidsschat technisch in beheer moesten nemen (zie ook pg. 9).

Inmiddels heeft bijna 95% van de gemeenten één of meerdere keren een definitief omgevingsplan (initieel/wijziging) vastgesteld.

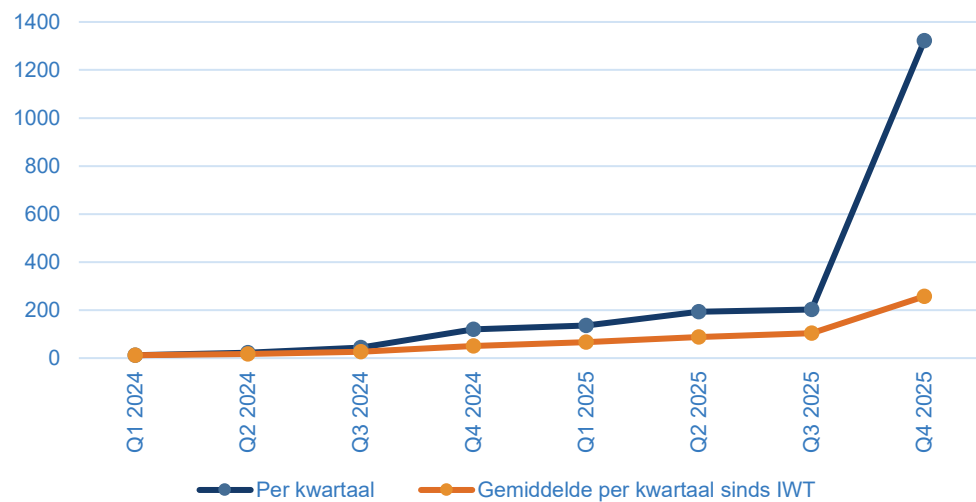
Aantal (voor inspraak) vrijgegeven ontwerp-omgevingsplannen met toepassing van STOP-TPOD per kwartaal

Aantal (voor inspraak) vrijgegeven ontwerp-omgevingsplannen met toepassing van TAM-IMRO per kwartaal

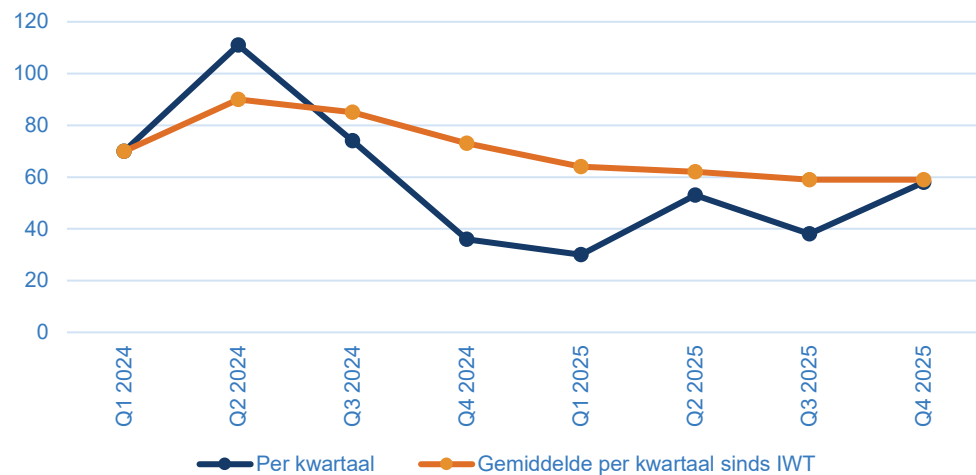
Totaal aantal (voor inspraak) vrijgegeven ontwerp-omgevingsplannen per kwartaal

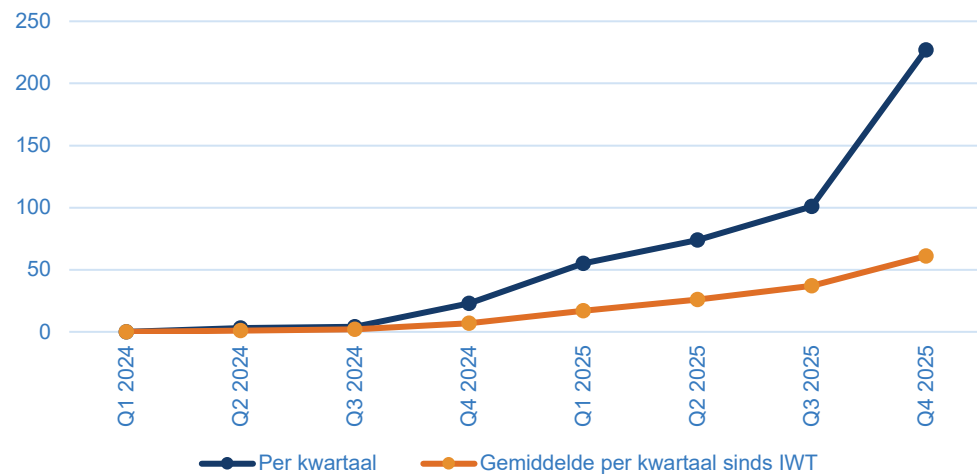
In de grafieken op deze pagina ziet u de cijfers m.b.t. het aantal ontwerp (voor inspraak) vrijgegeven – wijzigingen van – omgevingsplannen per kwartaal. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de toepassing van het hoofdspoor (STOP-TPOD) en de TAM-IMRO. In beide gevallen is sprake van een toename sinds inwerkingtreding.

Het aantal ontwerp-omgevingsplannen met toepassing van het hoofdspoor nam in Q4 2025 toe. Daarnaast nam het totaal aantal ontwerp-omgevingsplannen met toepassing van de TAM ook toe in Q4 2025. De verklaring hiervoor is het uitfaseren van de TAM per 1 januari 2026. Het totaal aantal ontwerp-omgevingsplannen, zowel via het hoofdspoor als met toepassing van TAM-IMRO, neemt gemiddeld genomen sinds inwerkingtreding toe.

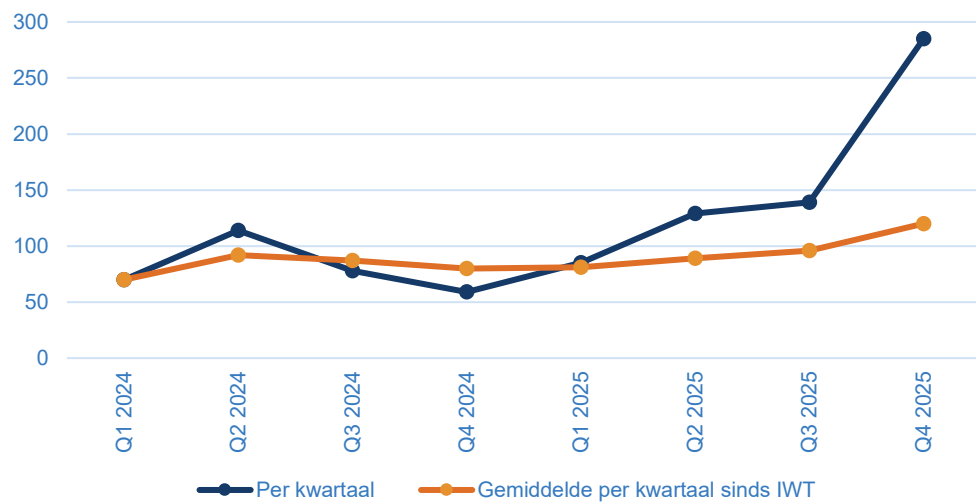
Aantal vastgestelde (wijzigingen van) omgevingsplannen met toepassing van STOP-TPOD per kwartaal

Aantal vastgestelde (wijzigingen van) omgevingsplannen met toepassing van TAM-IMRO per kwartaal

Totaal aantal vastgestelde (wijzigingen van) omgevingsplannen per kwartaal

In de grafieken op deze pagina ziet u de cijfers m.b.t. het aantal vastgestelde – wijzigingen van – omgevingsplannen per kwartaal. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de toepassing van het hoofdspoor (STOP-TPOD) en de TAM-IMRO.

De hoge aantallen vastgestelde versies met toepassing van STOP/TPOD in de eerste kwartalen van 2024 worden verklaard doordat gemeenten eerst de bruidsschat technisch in beheer moeten nemen (grafiek linksboven).

In het vierde kwartaal van 2025 is een grote toename zichtbaar van het aantal vastgestelde – wijzigingen van – omgevingsplannen met TAM-IMRO. De verklaring hiervoor is het uitfasen van de TAM per 1 januari 2026. Het totaal aantal vastgestelde omgevingsplannen, zowel via het hoofdspoor als met toepassing van TAM-IMRO, neemt gemiddeld genomen sinds inwerkingtreding toe.

De VTH-keten

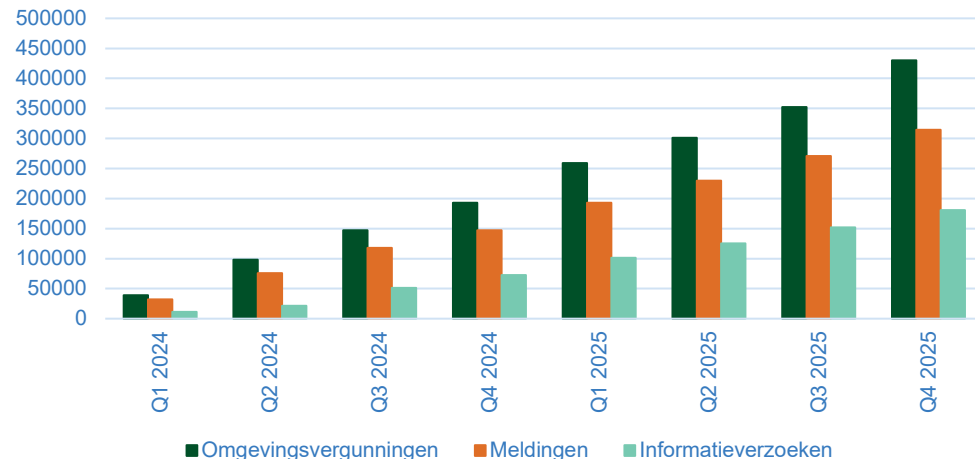
Op de pagina's 11 en 12 vindt u de belangrijkste kerncijfers met betrekking tot de VTH-keten. De volgende cijfers zijn weergegeven:

- Aanvragen om omgevingsvergunningen ;
- Ingediende meldingen;
- Informatieverzoeken;
- Aantal BOPA's (aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit).

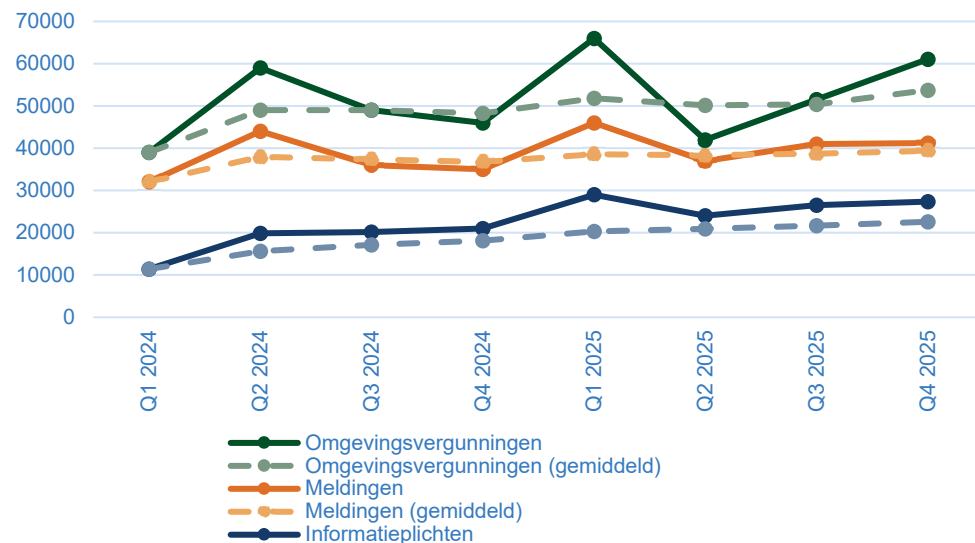
Waar noodzakelijk, dan wel relevant, zijn de cijfers voorzien van een nadere (beknopte) duiding.

NB: In een aantal gevallen zijn ook gemiddelde(n) berekend en zichtbaar gemaakt. Het gemiddelde is daarbij telkens per kwartaal berekend tot en met dat kwartaal. Het gemiddelde in Q2 2024 is derhalve de som van Q1'24 + Q2'24 / 2, terwijl het gemiddelde in Q4'25 de som is van Q1'24 t/m Q4'25 / 8. Het gemiddelde beweegt daarmee telkens mee.

Aantal omgevingsvergunningen, meldingen en informatieverzoeken sinds IWT

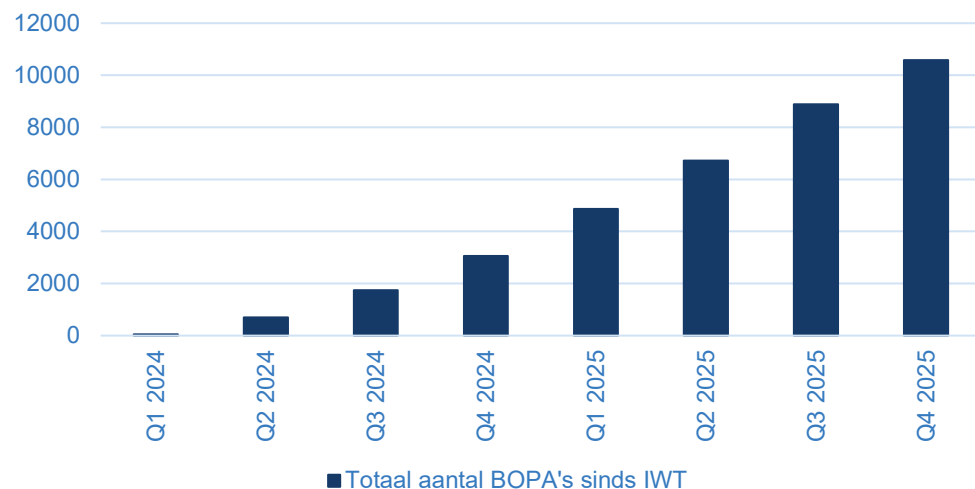

Aantal omgevingsvergunningen, meldingen en informatieverzoeken per kwartaal

In de bovenste grafiek op deze pagina ziet u de cijfers m.b.t. het totaal aantal omgevingsvergunningen, meldingen en informatieverzoeken sinds inwerkingtreding. In de onderste grafiek ziet u het aantal omgevingsvergunningen, meldingen en informatieverzoeken per kwartaal, zowel in absolute zin als gemiddeld sinds inwerkingtreding. Sinds de inwerkingtreding is sprake van een redelijk stabiel en over het algemeen licht toenemend aantal omgevingsvergunningen, meldingen en informatieplichten per kwartaal.

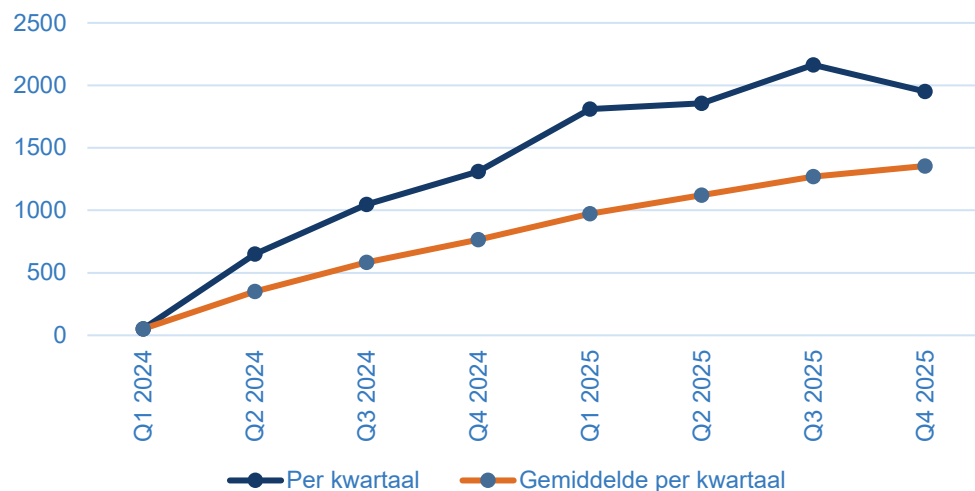
Aantal BOPA's sinds IWT

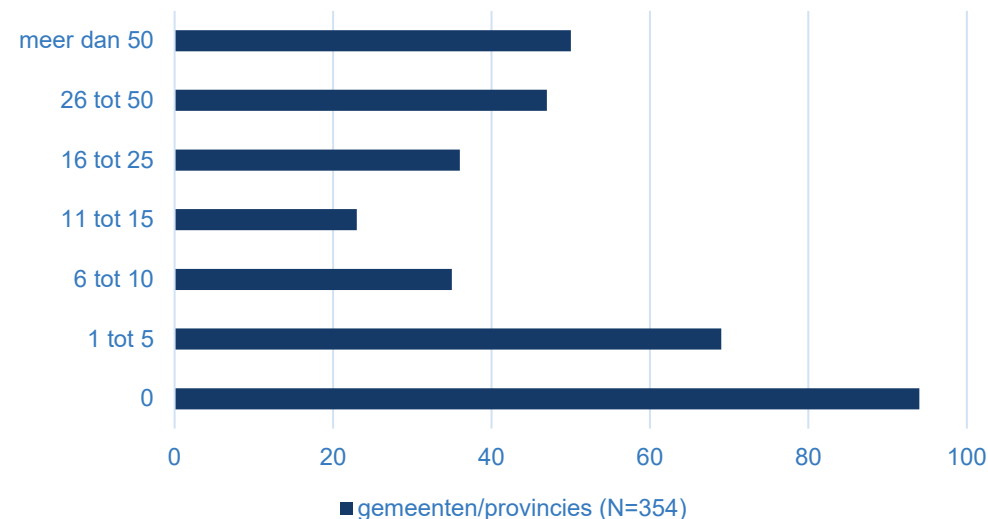
Waar het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's) in 2024 ieder kwartaal een duidelijke toename liet zien lijkt dit beeld zich in 2025 redelijk te stabiliseren.

Wat verder opvalt is dat, ondanks dat driekwart van de gemeenten één of meerdere aanvragen voor een BOPA heeft ontvangen, het grootste deel van de aangevraagde BOPA's bij circa een kwart van de gemeenten terecht is gekomen. 97 gemeenten hebben 26 of meer BOPA aanvragen ontvangen sinds de inwerkingtreding, Daarnaast is er een grote groep bevoegde gezagen (94) die nog helemaal niet te maken hebben gehad met een BOPA.

Aantal BOPA's per kwartaal

gemeenten/provincies (N=354)

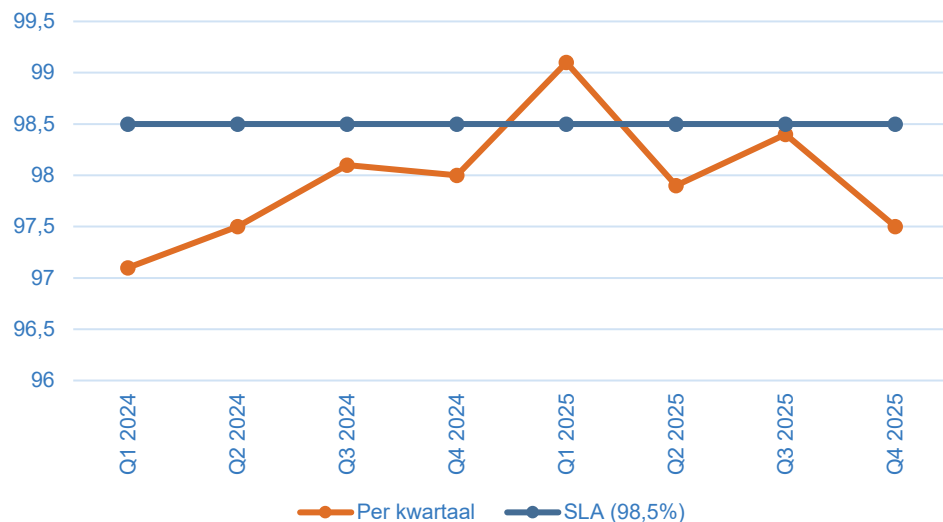
Stabiliteit, werking en gebruik DSO-LV

Op de pagina's 14 en 15 vindt u de belangrijkste kerncijfers met betrekking tot de stabiliteit, werking en het gebruik van het DSO-LV. De volgende cijfers zijn weergegeven:

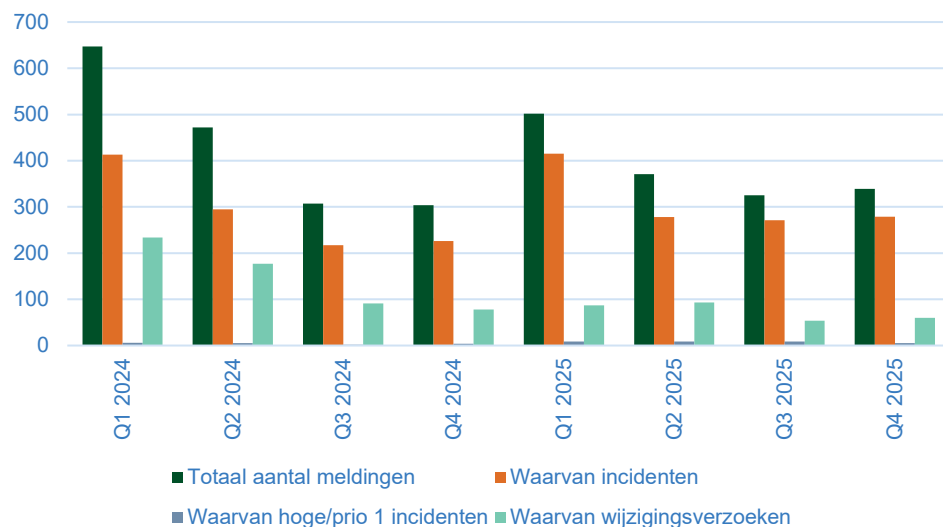
- De stabiliteit van het DSO-LV (t.o.v. de SLA);
- Het aantal meldingen t.a.v. het DSO-LV (incidenten en wijzigingsverzoeken);
- Het aantal bezoekers van het DSO-LV;
- Het aantal sessies in het DSO-LV.

Waar noodzakelijk, dan wel relevant, zijn de cijfers voorzien van een nadere (beknopte) duiding.

Stabiliteit DSO-LV per kwartaal

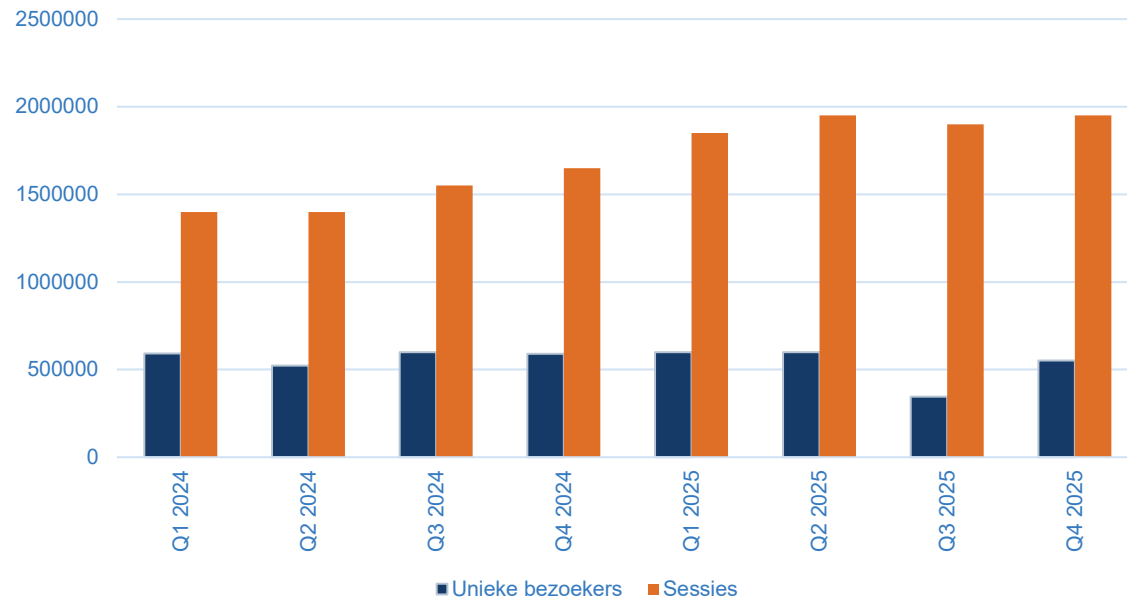
Meldingen DSO-LV (verstoringen en wijzigingsverzoeken) per kwartaal

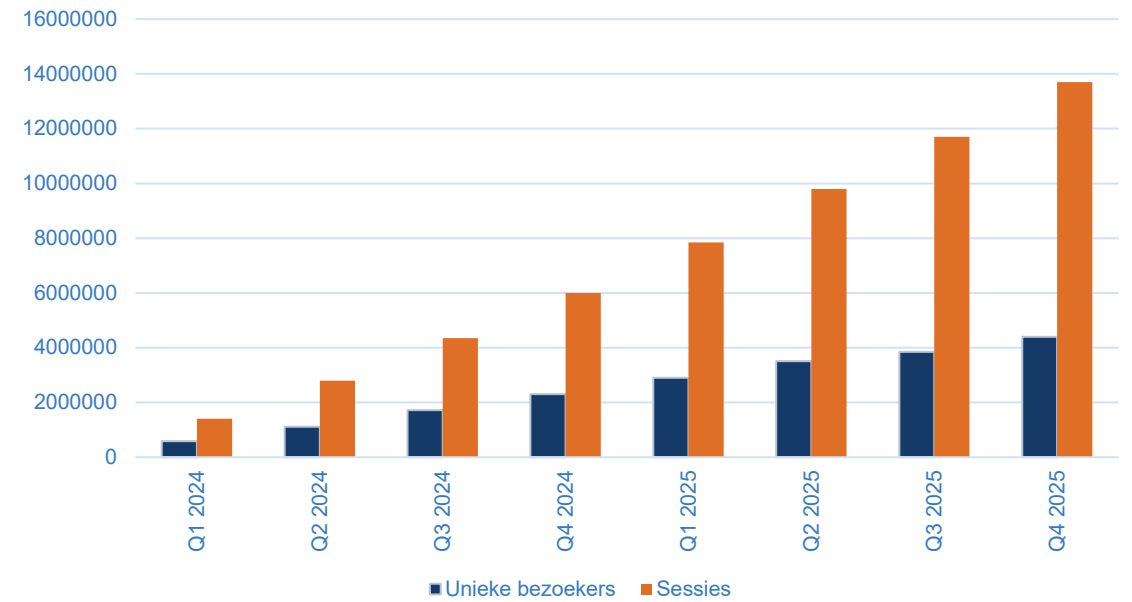
Het DSO-LV werkt sinds inwerkingtreding stabiel en naar behoren. Er is voldoende capaciteit voor het gebruik. Het calamiteitenteam, dat voor de inwerkingtreding was ingesteld, heeft sinds inwerkingtreding niet in actie hoeven te komen. In de opdrachtverstrekking naar de verschillende operationele beheer organisaties en de daaraan gekoppelde Service Level Agreements (SLA's) is 98,5% beschikbaarheid per kalenderjaar als uitgangspunt gebruikt. Deze beschikbaarheid is vergelijkbaar met andere landelijke voorzieningen, zoals de BAG. In 2024 lag de gemiddelde stabiliteit van het DSO-LV per kwartaal iets onder het SLA niveau. In 2025 lag de totale beschikbaarheid gemiddeld op 98,2%

Het IPLO ontvangt meldingen en wijzigingsverzoeken. Een gedeelte van de meldingen betreft incidenten, waarvan een gedeelte hoge/prio 1 incidenten. Met wijzigingsverzoeken geven gebruikers aan welke wijzigingen zij wensen aan informatie, functionaliteit of regels binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Sinds inwerkingtreding is er gemiddeld genomen een daling zichtbaar in het aantal meldingen en wijzigingsverzoeken. In Q1 2025 is het aantal incidenten toegenomen ten opzichte van de eerdere kwartalen. Dit wordt verklaard door een aanpassing in de wijze waarop meldingen worden geregistreerd. Sinds Q1 2025 neemt het aantal meldingen en incidenten weer af. Het aantal hoge/prio 1 meldingen nam in Q4 2025 af ten opzichte van de eerdere kwartalen in 2025. Gebruikers hebben hierdoor bepaalde functionaliteiten voor een korte tijd niet kunnen gebruiken. Deze verstoringen zijn binnen de termijnen van de servicelevel afspraken (SLA) afgehandeld waardoor de impact op de dienstverlening beperkt bleef.

Unieke bezoekers en sessies DSO-LV (Omgevingsloket) per kwartaal

Unieke bezoekers en sessies DSO-LV (Omgevingsloket) sinds IWT

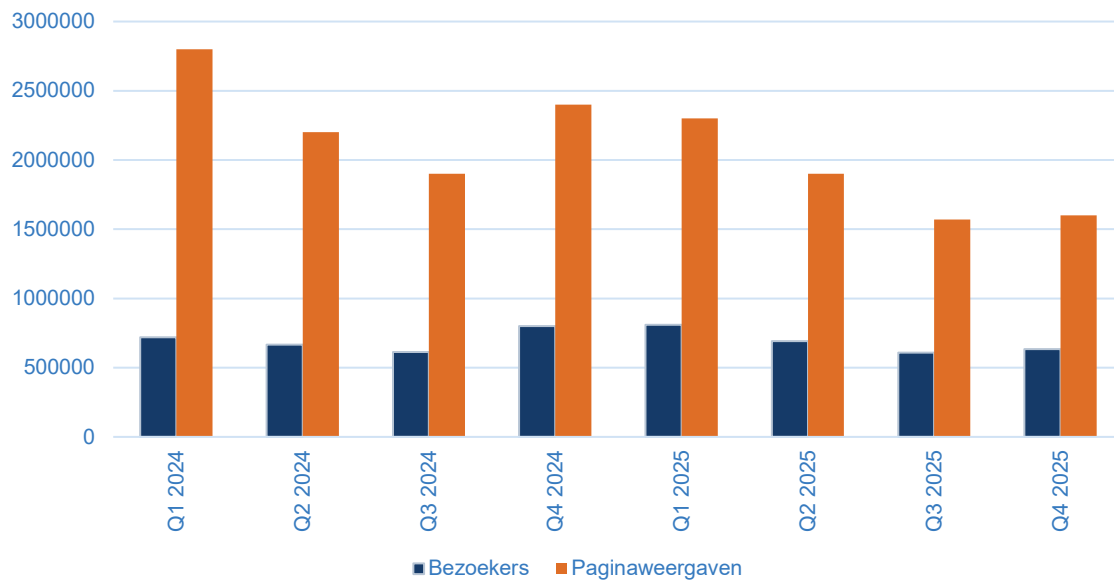
Het IPLO

Op de pagina's 17 t/m 21 vindt u de belangrijkste kerncijfers met betrekking tot het Informatie voor de Leefomgeving (IPLO). De volgende cijfers zijn weergegeven:

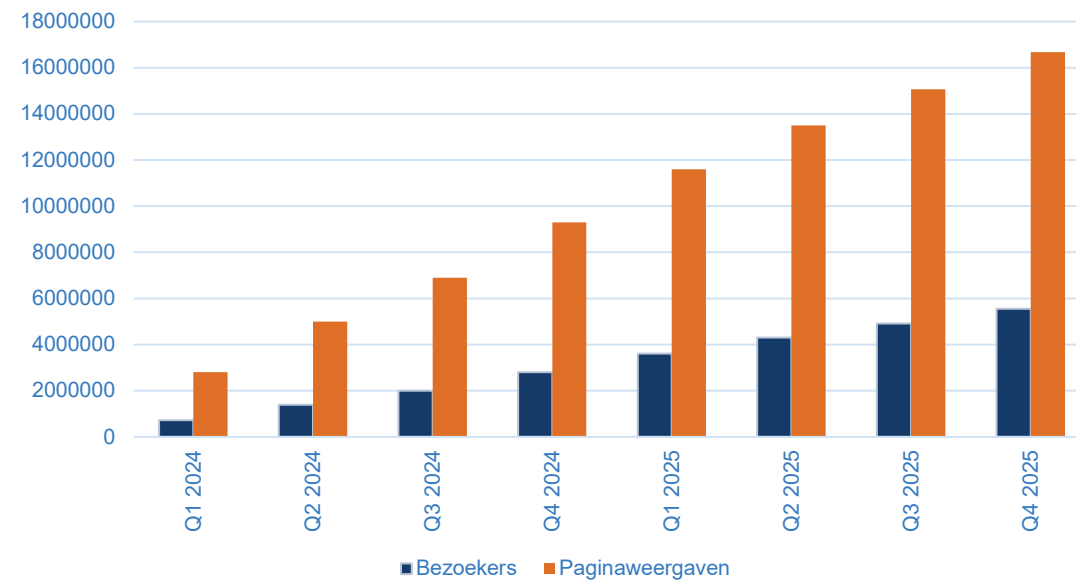
- Het aantal bezoekers van IPLO.nl;
- Het aantal paginabezoeken op IPLO.nl;
- Het aantal gestelde vragen aan IPLO;
- Verdeling van de gestelde vragen naar onderwerp.

Waar noodzakelijk, dan wel relevant, zijn de cijfers voorzien van een nadere (beknopte) duiding.

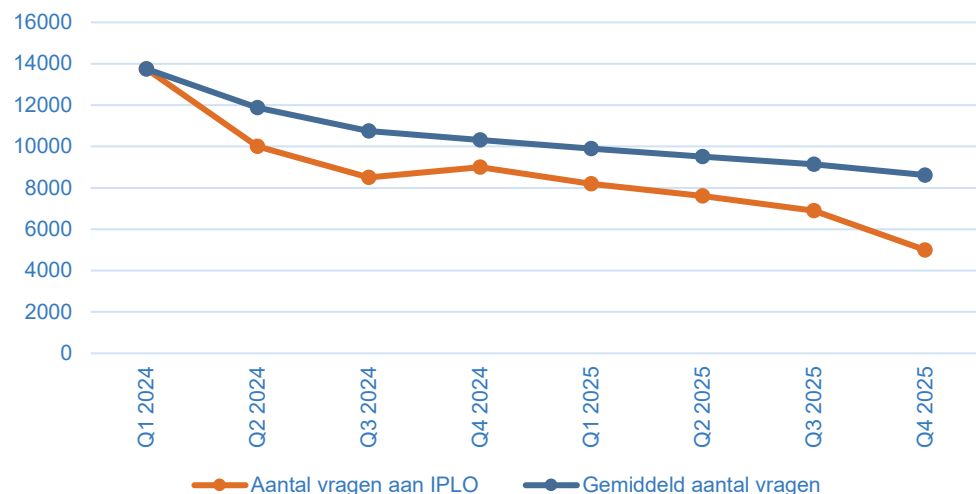
Paginaweergaven en bezoekers IPLO per kwartaal

Totaal aantal paginaweergaven en bezoekers IPLO sinds inwerkingtreding

Aantal vragen IPLO per kwartaal

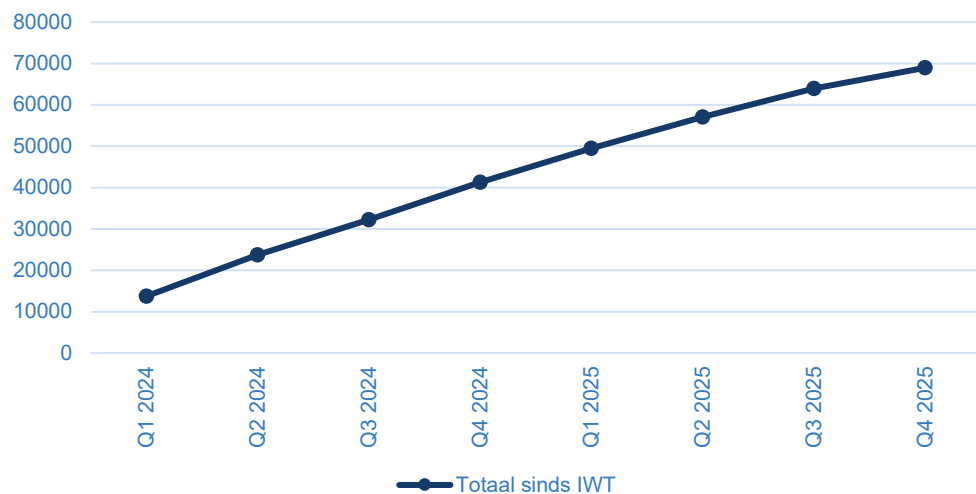

In de grafieken links ziet u enerzijds het aantal vragen dat het IPLO ieder kwartaal ontvangt (boven) en anderzijds het totaal aantal vragen dat het IPLO heeft ontvangen sinds de inwerkingtreding (onder).

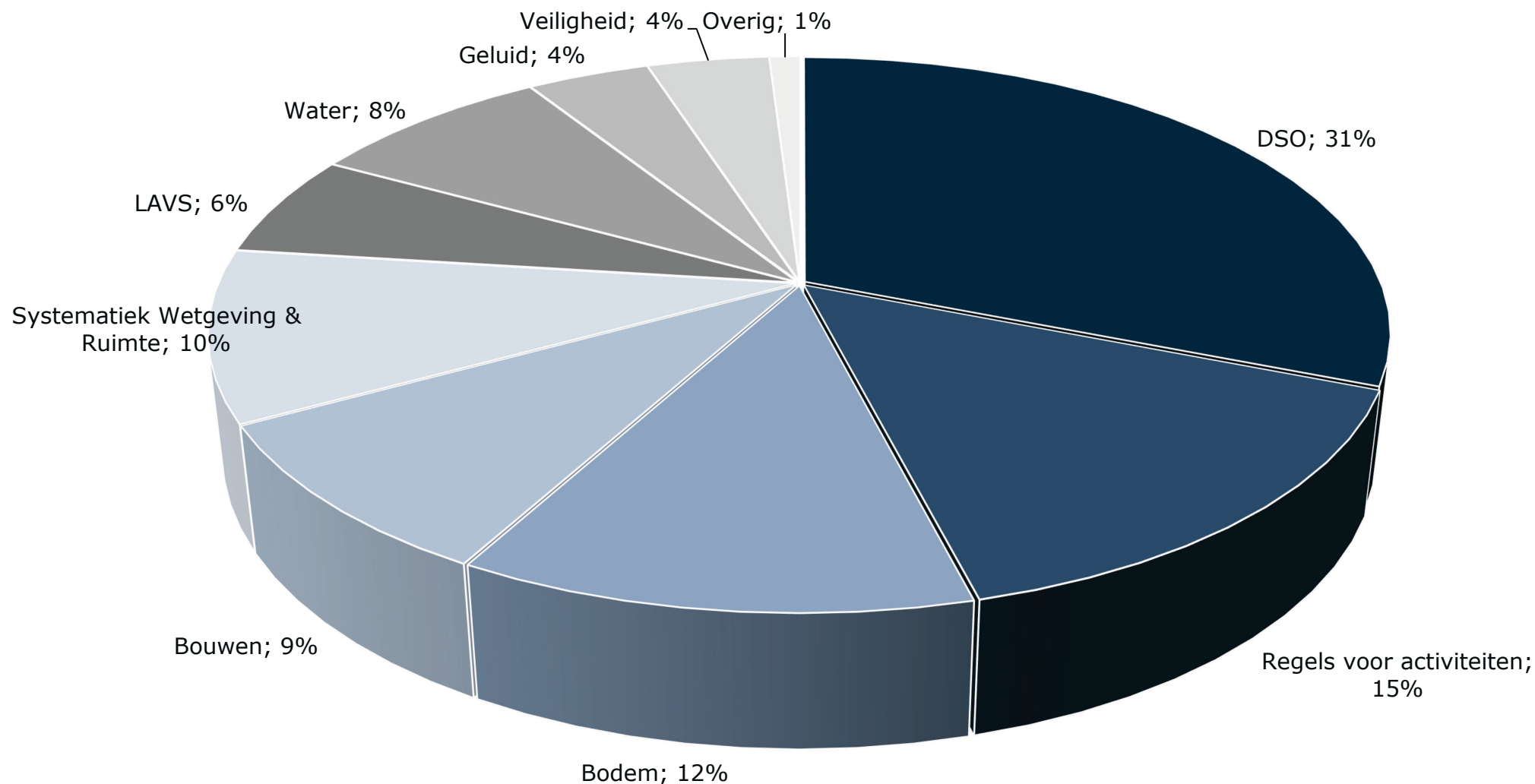
Het aantal vragen dat het IPLO ieder kwartaal ontvangt laat sinds de inwerkingtreding een dalende lijn zien. Het aantal ontvangen vragen kwam in het afgelopen kwartaal uit op 5.000, ruim een halvering t.o.v. het eerste kwartaal na inwerkingtreding (13.750). De daling van het aantal vragen, in combinatie met toegenomen complexiteit, is mede een signaal dat het kennisniveau bij betrokken partijen toeneemt en dat de kennisdeling en -uitwisseling zijn vruchten afwerpt. De 5.000 vragen die IPLO het afgelopen kwartaal ontving is nagenoeg gelijk aan het langjarig gemiddelde van het aantal vragen dat het IPLO ontvangt.

De kans dat het aantal vragen in de toekomst weer zal toenemen is wel aanwezig. Met name rondom de implementatie van de nieuwe STOP 1.4 en 1.5-standaard worden vragen voorzien vanuit de betrokken partijen en bevoegde gezagen.

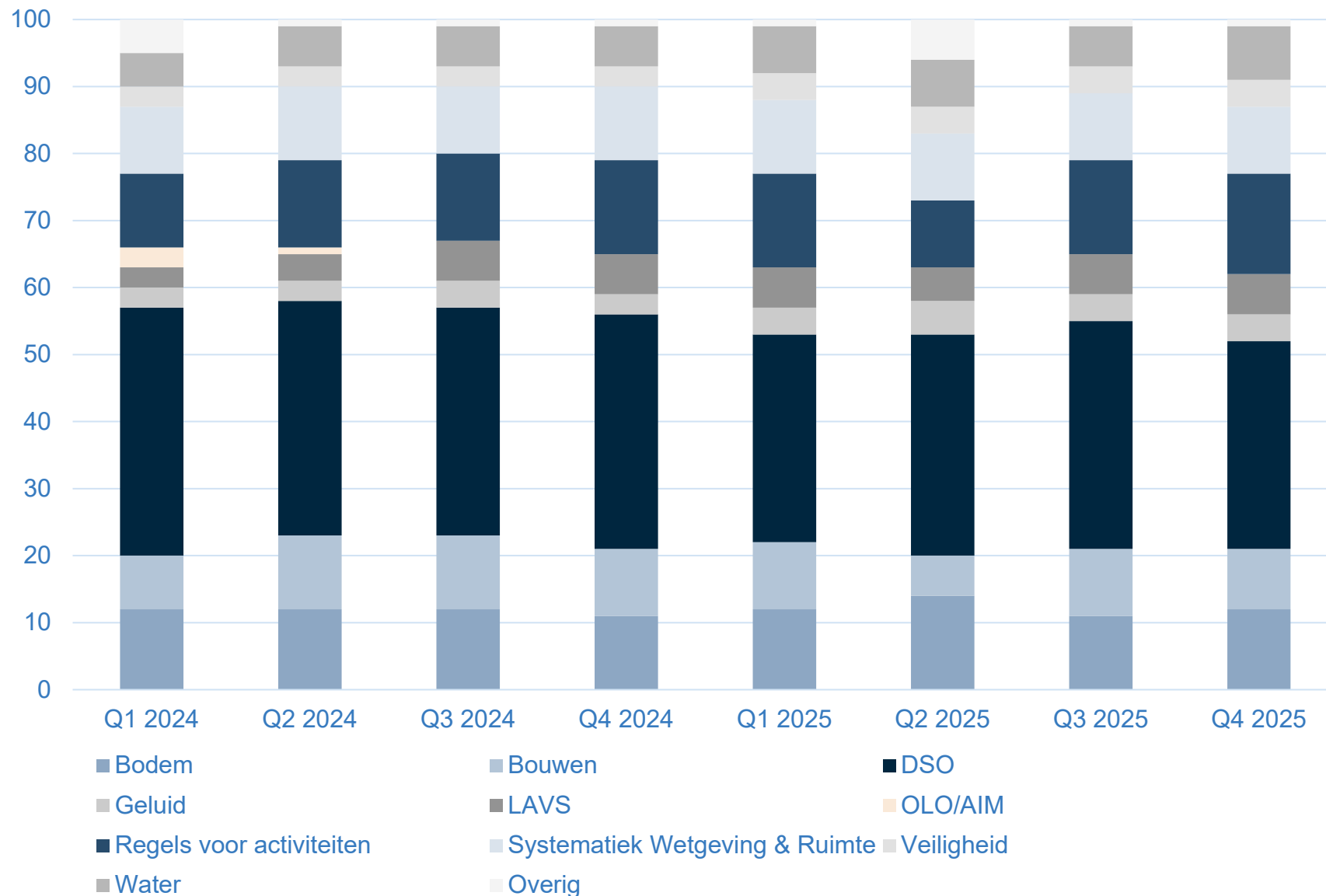
Aantal vragen IPLO sinds IWT

Verdeling vragen per onderwerp IPLO – Q4 2025 (in procenten)

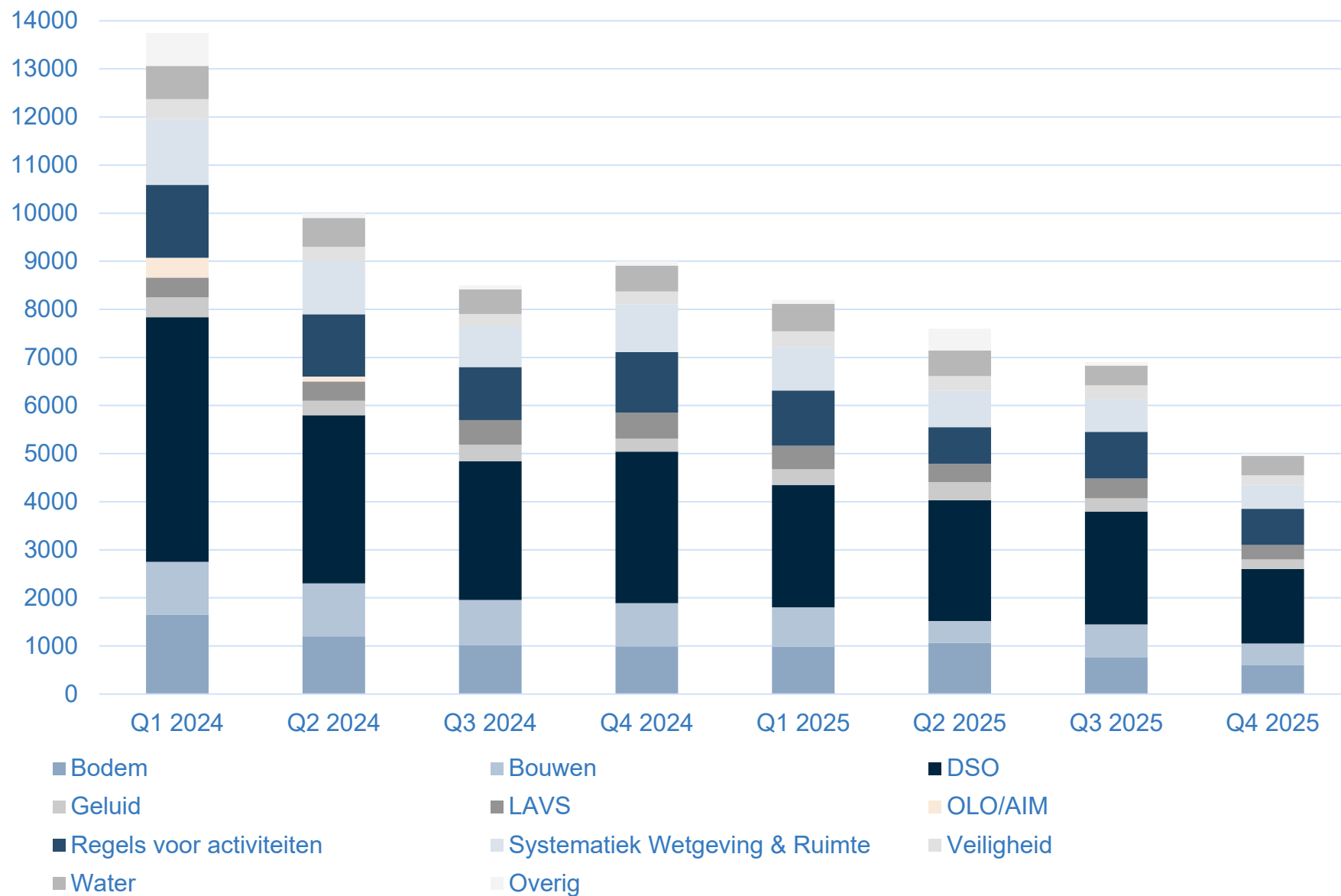
Verdeling vragen per onderwerp IPLO sinds inwerkingtreding (in procenten)

In deze grafiek ziet u de procentuele verdeling van de vragen naar onderwerp die het IPLO ieder kwartaal ontvangt. Hierin vallen een drietal zaken op:

1. De procentuele verdeling over de verschillende onderwerpen is – op kleine verschuivingen na – nagenoeg ieder kwartaal hetzelfde.
2. De meeste vragen worden ieder kwartaal gesteld m.b.t. het DSO. Ieder kwartaal is ongeveer een derde van de vragen gericht op dit onderwerp.
3. Enkel in Q1 en Q2 2024 zijn nog vragen gesteld over de oude voorzieningen OLO en AIM-online. Beide voorzieningen zijn per 1 juli 2024 helemaal uitgezet.

Verdeling vragen per onderwerp IPLO sinds inwerkingtreding (in absolute aantallen)

In deze grafiek ziet u de absolute verdeling van de vragen naar onderwerp die het IPLO ieder kwartaal ontvangt. Wat hierin vooral opvalt is dat het aantal vragen m.b.t. het onderwerp DSO sinds de inwerkingtreding met ongeveer 70% is afgenomen.

Aan minVRO
Van dgRO

DG Ruimtelijke Ordening
DGRO-RI-Bestuur & Finance

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon

nota

Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet vierde kwartaal
2025

Datum

27 januari 2026

Onze referentie

2026-0000040676

Aanleiding

Met deze voortgangsbrief informeert u de Eerste en Tweede Kamer over de stand van zaken van de uitvoering van de Omgevingswet over het vierde kwartaal van 2025. Dit in vervolg op de voortgangsbrief die uw voorganger naar de Kamers heeft verzonden over het derde kwartaal van 2025 en in lijn met toezegging(en) aan de Eerste Kamer.

Geadviseerd besluit

- U wordt gevraagd kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering van de Omgevingswet.
- U wordt gevraagd akkoord te gaan met de voortgangsbrief en deze te ondertekenen voor verzending aan de Eerste en Tweede Kamer.

Toelichting

Opzet voortgangsbrief Omgevingswet Q4 2025

In deze voortgangsbrief blikt u terug op het afgelopen kwartaal. U gaat in op de actuele stand van zaken rond de verdere uitvoering van de Omgevingswet met de belangrijke ontwikkelingen. Daarna staat u ook stil bij de overige ontwikkelingen die het afgelopen kwartaal hebben plaatsgevonden. De belangrijke ontwikkelingen worden in de voorliggende nota toegelicht. Daarnaast bevat bijlage 1 een tussentijdse cijfermatige stand van zaken over het vierde kwartaal, inclusief gegevens sinds de inwerkingtreding.

Deze voortgangsbrief betreft de laatste brief in de reeks van brieven die uw voorgangers ieder kwartaal aan de Kamers hebben gestuurd. Vanaf 2026 informeert u de Kamers met een jaarlijkse brief waarin u vooral vooruitkijkt naar het opvolgende jaar. Daarnaast geeft u in deze laatste voortgangsbrief een vooruitblik op de te verwachten informatie ten aanzien van de Omgevingswet in 2026. In 2026 kunnen de Kamers de volgende informatie verwachten:

- het tweede reflectierapport van de onafhankelijke Evaluatiecommissie Omgevingswet over 2025;
- de (jaarlijkse) rapportage over 2025 vanuit de Monitor Werking Omgevingswet;
- de eerste integrale financiële monitoringrapportage vanuit de ingerichte financiële monitoring Omgevingswet (inclusief Wkb); en
- de resultaten van de invoeringstoets Omgevingswet.

Belangrijkste ontwikkelingen voortgangsbrief Q4 2025

Het functioneren van de planketen

In de voortgangsbrief gaat u, in lijn met de vorige brieven, nader in op de ontwikkelingen in de planketen. Zo geeft u aan dat het kennisniveau over de Omgevingswet en de (kern)instrumenten groeit bij de bevoegde gezagen. Dit leidt tot meer toepassingen van het hoofdspoor (STOP/TPOD) bij veel van de (kern)instrumenten. Tegelijkertijd laten de cijfers over het vierde kwartaal zien dat er een piek was in het gebruik van de TAM bij omgevingsplanwijzigingen. Dit was verwacht met het oog op het definitief uitfaseren van de TAM per 1 januari 2026. U meldt dat alle gemeenten inmiddels wel in staat zijn om in technische zin te kunnen werken via het hoofdspoor (STOP 1.3-standaard). Werkende techniek is echter niet voldoende; kennis over zowel het (kunnen) werken met de nieuwe techniek (DSO) als de Omgevingswet zelf blijft cruciaal. De uitvoeringsondersteuning richtte zich daarom vooral op gemeenten, die nu volledig moeten overschakelen naar het hoofdspoor. Ondanks de beperkte vragen van gemeenten over het uitfaseren van de TAM, geeft u aan dat ondersteuning beschikbaar blijft. Gelet op het uitfaseren van de TAM beschouwd u alle toezeggingen aangaande de TAM als voldaan.

Roadmap en gefaseerde implementatie van STOP 1.4-standaard

Ten aanzien van de roadmap geeft u aan dat de STOP 1.4-standaard – nodig voor volledig parallel werken in de planketen, waaronder parallel publiceren van omgevingsplanwijzigingen – gefaseerd wordt geïmplementeerd. Dit gebeurt volgens een interbestuurlijk vastgestelde roadmap. U geeft aan dat hier begin 2026 mee is gestart, wat een belangrijke stap is richting het afgesproken basisniveau voor het DSO-LV (afbouw). Tegelijkertijd is de ontwikkeling van de STOP 1.5-standaard opgestart. U geeft aan dat de volledige implementatie van beide standaarden uiterlijk in 2028 moet zijn afgerond.

Gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket

Ten aanzien van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket meldt u dat in het afgelopen kwartaal verdere verbeteringen zijn doorgevoerd, zowel technisch als inhoudelijk. U meldt ook dat de ontwikkeling raakt aan de grenzen van wat technisch mogelijk is. De grootste verbeteringen zitten in de inhoudelijke informatie die alle overheden via het DSO ontsluiten. In dit kader geeft u aan dat er specifieke landingspagina's worden ontwikkeld voor doelgroepen zoals het bedrijfsleven, zodat gebruikers sneller de voor hen relevante informatie vinden. U meldt dat de eerste pagina's, met name gericht op nieuwe gebruikers van het Omgevingsloket, aan het einde van het eerste kwartaal van 2026 worden gepubliceerd. Daarnaast worden in thematische werkgroepen verdere verbeteringen uitgewerkt, zoals voor brandveiligheid en bodemactiviteiten. Gebruikerstesten en overleg met brancheorganisaties helpen hierbij.

Ontwikkelingen DSO

Aangaande de ontwikkelingen in het DSO meldt u dat de interbestuurlijke visie op het DSO (2024) wordt vernieuwd in overleg met de interbestuurlijke partners. Er is geconcludeerd dat deze huidige visie niet meer aansluit bij de praktijkervaringen, technologische innovaties (zoals AI) en de landelijke digitaliseringsdoelen. Zo deelt u mede dat het actualisatieproces moet leiden tot een toekomstbestendige visie, die voor de zomer van 2026 klaar is. Om de betrouwbaarheid en kwaliteit van het DSO te borgen, is bovendien het 'Integraal

DG Ruimtelijke Ordening
DGRO-RI-Bestuur & Finance

Datum
25 februari 27 januari 2026

Onze referentie
2026-0000040676

testbeleid DSO’ opgesteld. Dit zorgt voor structurele samenwerking tussen alle partijen bij het testen en doorontwikkelen van het stelsel.

DG Ruimtelijke Ordening
DGRO-RI-Bestuur & Finance

Financiën

Datum
25 februari27 januari 2026

Onze referentie
2026-0000040676

Betreffende de financiën meldt u dat afgelopen november de begroting 2026 voor beheer en doorontwikkeling van de DSO-LV definitief is goedgekeurd door de interbestuurlijke partners, binnen de beschikbare financiële kaders. Deze begroting bevat een meerjarenbeheerperspectief tot en met 2030, waarin rekening is gehouden met de te verwachten beheerlast van nog te ontwikkelen functionaliteiten, life-cycle management en mogelijke risico’s. Onder ongewijzigde omstandigheden blijven de kosten voor beheer en doorontwikkeling naar verwachting in balans met de beschikbare middelen. Dit perspectief biedt beheerpartijen de nodige zekerheid om het beheer de komende jaren stabiel en verantwoord uit te voeren. Met dit meerjarenperspectief is ook invulling gegeven aan de laatste openstaande punten van de motie Kluit c.s, welke u dan ook als uitgevoerd/voldaan beschouwd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet vierde kwartaal 2025, versie Eerste Kamer	
2	Voortgangsbrief uitvoering Omgevingswet vierde kwartaal 2025, versie Tweede Kamer	
3	Bijlage 1: Rapportage cijfermatige stand van zaken uitvoering Omgevingswet, vierde kwartaal 2025	